

SORU VE HAP BİLGİLERİYLE SINAVHAZIRLIK KİTABI

AÖF ADALET YÜK. OKULU

ÖN.LİSANS

3.YARIYIL

SINAVLARA HAZIRLIK KİTABI TANITIM

DOSYASI

NASIL ÇALIŞMALIYIZ?

Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) öğrencilerinin sınavlara hazırlanmaları için oluşturulan bu kitapçıkta, bahse konu dersin tüm ünitelerinde bulunan her konu; analitik bir metotla incelenerek bir nevi soru bankasına dönüştürülerek ilgililerinize sunulmuştur. Bilindiği gibi herhangi bir şeyi bir bütün olarak kavramak ve idrak etmek; o meselenin en başta temelini ve sonrasında da en ince ayrıntılarına vakıf olmaktan geçer. Eğer sınava hazırlanma çalışmalarınızı, tam bir öğrenme kılavuz olan bu kitapçık referans alınarak; ciddi bir program dâhilinde, planlı ve metodolojik bir disiplinle yürütürseniz sizlere son derece faydalı olacak, sınav başarınız artmasına doğrudan katkı yapacaktır.

Benimle kurduğunuz iletişim ve bağlantılarınızda **"Nasil Çalışmalıyız Nevin Hocam"** sorularıyla karşılaşmaktayım. Bu tür sorulara **"Nasil Çalışmalıyım? "** başlığı altında yardımcı olmaya ve cevap vermeyi uygun buldum.

1-)

Dönemleri kapsayan bir çalışma programınız olmalı. Bu program 1. yarıyıl, 2.yarıyıl için ayrı, ayrı hazırlanmalı. Programda her Ders için günlük, haftalık, aylık çalışma saatleri ve günleri tekilleştirilmeli ve çalışmalarınızı Kendinizin oluşturduğu bu disipline mutlaka sadık kalarak sürdürmelisiniz.

2-)

Çalışma programınızı yaptıktan sonra Ders çalışmaya AÖF' ün yayınladığı Ders kitaplarından metin okumaları yaparak başlamalısınız. Bilindiği gibi Ders kitapları ünitelerden oluşmaktadır. Tercihen çalışmanın başlangıcında tüm kitabı birkaç kez okumanız sık önerilen bir yöntemdir. Ancak böyle yapsanız da, ki doğruluk payı vardır. Sonrasında bizim tavsiyemiz Dersleri ünite, ünite çalışmanızdır.

3-)

Bilindiği gibi, Ders kitapları iyi incelendiğinde her ünitenin bir veya birkaç ana teması ve ana temaya giden yan ve ara yolları vardır. Konuya egemen oldukça bunları kavramış ve idrak etmiş olacaksınız. Bu kavrayış sizlere ayrı bir güven ve inanç kazandıracaktır.

4-)

Ancak bu ünite metinleri üzerinden çalışmalarınızı pembe dizi Romanlarını okur gibi yapmamalısınız. Masanızda Ders kitabı ve büyükçe bir defteriniz olmalı, ünitelerdeki ana konu ve onun tema sal içeriklerini not alarak, yani yazarak çalışmalısınız. Yazarak çalışmak bir nevi pratik uygulamadır. Bilinmelidir ki en temel öğrenme metodu uygulamadır. Bu yöntem konuyu kavramayı artırır, belleği güçlendirir, unutmayı önler.

5-)

Biliyorum sizin sesinizden yanımdaymışsınız gibi duyuyorum. Biz bu metotları uygulayarak çalıştığımızda sizin kitaplarınıza ne gerek var biz zaten başarırız. Niye sizin

kitabınızı alalım? Hocam" diyebilirsiniz. Bu sorunuza verilecek en önemli cevabım BENİM KİTABIMIN SINAVA HAZIRLIK İÇİN BİR KILAVUZ KİTAPÇIĞI OLDUĞUDUR. Bu KİTAPÇIĞI ders çalışmalarınızda doğru kullanırsanız başarınız % 100 olacaktır. Peki, o zaman ne yapmalısınız?

6-)

A- Masanızın bir kenarında Ders kitabınızın çalıştığınız ünitesini açmalı, diğer kenarına benim kitabımda ait olan ünitenin konu anlatımlı hap bilgili sorular bölümünü açıp sorularımı tek, tek okuyup ders kitabınızdaki cevabi anlatımları bularak okumalı ve iyice kavramalısınız. Ayrıca bu öğrendiklerinizi mutlaka defterinize yazılı not olarak kaydetmelisiniz. Bu manada kitabım bir çalışma kılavuzudur. Bu Yöntem ünitenin bütününün öğrenilmesini ve idrak edilmesini sağlayacaktır.

B- Nasıl çalışmalıyız? Sorusuna cevap için yaptığınız araştırmalarınızda karşınıza hep, önce metin üzerinden çalışmanız daha sonra da öğrendiklerinizi ölçmek için test çözeniz önerilir. Bu metot elbette kendi içinde doğrudur. Ancak benim tecrübelerim ve sizlere yardımcı olmak için hazırladığım tüm kitaplarım konuya ait bilgi seviyenizi ölçmeyi sağladığı gibi yukarıdaki A-) maddesinde tanımladığım metodu uygulayarak yapacağınız çalışma ile başarınızı bir üst dereceye çıkaracaktır.

C) Çoktan seçmeli Test kitapları üzerinden çalışmak sizlere, verdiğiniz doğru ve yanlış cevaplamalarla konuya hâkimiyet seviyenizi ölçtüğü gibi, sınavlarda zamanı verimli kullanma becerisini de kazandırır. Birçok uzman metin üzerinden çalışmaları bitirdikten sonra test çözme çalışmalarına yoğunlaşmanız gerektiğini önerebilir. Bu önerme de elbette doğrudur. Ancak benim çalışma yöntemleri üzerine önerilerim yukarıda maddeleştirerek tanımladığım metotları içermektedir.

7-)

Son olarak bir çalışma programı yaptınız ve bu programa uygun olarak derslerinize çalıştınız sınavlar yaklaşıyor bir NEVİN SEÇKİN ULUS kitabını masanıza koyun ve sorularımı çözmeye başlayın. Bitirdiniz doğru ve yanlış cevaplarınızı analiz edin. Yanlış olarak işaretlediğiniz veya cevapsız bıraktığınız soruları Ders kitabınızdan ait olunan metin üzerinden bulup okuyun ve iyice kavrayın. Tüm bunları yaptığınızda sınava hazırsınız demektir. Artık başarılı olmamanız için hiç bir neden yoktur.

BASŞARI DİLEKLERİMLE,

NEVİN SEÇKİN ULUS

1-DERS: YARGI ÖRGÜTÜ VE TEBLİGAT KANUNU

ÜNİTE

-1-

YARGI ÖRGÜTÜ HUKUKU

SORULAR:

1. Kuvvetler ayrılığı ilkesi uyarınca yasama fonksiyonu aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A. Cumhurbaşkanı
- B. Bakanlar kurulu
- C. TBMM
- D. Bağımsız mahkemeler

YANIT C

Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinde; yürütme fonksiyonu, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunca; yargı fonksiyonu da Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce yerine getirilir.

Yasama fonksiyonu

Genel ve soyut norm koyma, değiştirme ve kaldırma faaliyetidir.

Yürütme fonksiyonu

Genel ve soyut normların belli kişi ve durumlara uygulanmasıdır.

Yargı fonksiyonu

Genel anlamda devletin hukuk düzeninin devam et-mesi ve kişilerin subjektif haklarının korunması amacını güden faaliyetidir.

Bu faaliyetler, devlet için hem bir hak hem de yükümlülüktür.

Yargı fonksiyonu

Şekli ve maddi olmak üzere iki ölçütten hareketle tanımlanabilir.

Yargı fonksiyonunun Şekli (organik) anlamdaki tanımlamanın ölçütü

- Faaliyette bulunan makamdır.

Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.

Yargı fonksiyonunun Şekli (organik) ölçütü

Yasama ve yürütme işlevlerinden ayırt etmek için elverişli bir ölçüttür.

Yasama ve yürütme organlarının yaptığı bir işlem hiçbir zaman yargı fonksiyonuna dâhil olamaz.

Bununla birlikte şekli (organik) ölçüt, mahkemelerin her türlü faaliyetini yargı fonksiyonunun içine soktuğundan gereğinden fazla geniştir. Zira, mahkemelerin kalem işlerinin yürütülmesi ve personelin yönetimi gibi idari nitelikli faaliyetleri de vardır. Ayrıca, bazı istisnai durumlarda yargı organları, maddi niteliği itibarıyla düzenleyici idari işlemler de yapmaktadır. Örneğin ülkemizde Anayasa Mahkemesi İç Tüzüğü Anayasa Mahkemesinin kendisi tarafından yapılır. Bu İç tüzük, yargısal bir karar değil bir düzenleyici idari işlemdir. Maddi anlamdaki tanımlamanın ölçütü ise **devletin fonksiyonlarının ifasında başvuru işlemlerinin içeriği, maddi niteliğidir. Bu ölçüte göre, yargı fonksiyonu, yargısal usuller uygulanarak hukuki uyuşmazlıkları ve hukuka aykırılık iddialarını kesin olarak çözümleyen ve karara bağlayan bir devlet fonksiyonudur.** Bu anlamda, yargı

fonksiyonu üç aşamadan geçerek gerçekleşir: 1. Yargı fonksiyonunun yerine getirilebil-mesi için her şeyden önce ortada hukuk düzeninin ihlal edildiği yolunda bir iddia bulun-malıdır. 2. Bu iddia üzerine, bunun gerçek olup olmadığı araştırılıp tespit edilir. 3. Hukuk düzeninin gerçekten ihlal edildiğinin tespit edilmesinden sonra da bunun giderilmesi ve bozulan hukuk düzeninin yeniden kurulması için bir müeyyide (yaptırım) uygulanır. Maddi ölçüt yargı fonksiyonunu tanımlamak için gerekli ama bu fonksiyonu diğer devlet fonksiyonlarından ayırmak için her zaman yeterli değildir.

Yasama ve yürütme organlarının maddi açıdan yargı fonksiyonuna benzer nitelikte işlemleri:

- İdarenin disiplin soruşturması açarak disiplin cezası vermesi
- Yasama dokunulmazlığının kaldırılması usulü

Hukuka aykırılık iddiası, hukuka aykırılığın tespiti ve müeyyide uygulanması aşamaları mevcuttur.

Yargı fonksiyonunun şekli (organik) ölçüt ile maddi ölçüt birlikte kullanılarak tanımlandığında

- Bağımsız mahkemelerin yargısal usuller uygulayarak hukuki uyuşmazlıkları ve hukuka aykırılık iddialarını kesin olarak çözme ve karara bağlama fonksiyonudur.

YARGI FONKSİYONUNUN DEVLETİN DİĞER FONKSİYONLARI İLE İLİŞKİSİ :

Yasama ve yürütme işlevlerinden tümüyle ayrı ve özel bir konumdadır.

Yargının, yasama ve yürütme organı karşısındaki bağımsızlığını sağlamak amacıyla öngörülenmiş tedbirler:

- Mahkemelerin bağımsızlığı ilkesi
- Hâkimlik teminatı

Mahkemelerin Bağımsızlığı İlkesi :

Anayasa'mıza göre, yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.

Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasa'ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hâkimlerin yürütme ve yasama organları karşısında bağımsızlığını koruyabilmek amacıyla maddi anlamda yargı yetkisinin kullanılması ile sınırlı olan anayasal ilkeler:

- Hiçbir organ; makam, mercii veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez
- Genelge gönderemez
- Tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Personelin yönetimi ve yazı işlerinin yürütülmesi gibi idari işlem ve faaliyetlerinde, bu yasaklar ya da sınırlamalar geçerli değildir.

Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz; görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

Hâkimlerin bağımsızlıklarını sağlayabilmek için Yasama ve yürütme organlarına karşı korunması Mahkemeler arasında bir altlık-üstlük ilişkisi yargılama usullerinin gerektirdiği ölçüde vardır.

Çevre faktörlerine karşı da korunmaları için başka resmî ve özel hiçbir görev alamayacakları kabul edilmiştir.

Günümüzde hâkimleri en çok etkileyebilecek çevre faktörü, dördüncü kuvvet olarak anılan

- Basın

Hâkimlik Teminatı:

Mahkemelerin organ olarak bağımsızlığı ancak yargı fonksiyonunu ifa eden hâkimlerin hiçbir baskı veya tehditle karşılaşmaksızın görevlerini tam bir serbestlik ve tarafsızlıkla yerine getirebilmeleriyle gerçek bir anlam kazanır.

hâkimlik teminatına ilişkin ilkeler:

Hâkimler, azlonulamazlar

Hâkimler ve Savcılar kendileri istemedikçe 65 yaşından önce emekliye sevk edilemezler.

Hâkimler, bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa aylık ve ödeneklerden ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamazlar.

Hâkim ve savcılarının, yürütme organına karşı bağımsızlıklarının sağlanabilmesi için;

- Özlük haklarının teminatlı olması zorunludur.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na verilmiş olan yetkiler;

- Adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının mesleğe kabul edilme, atanma ve nakil, geçici yetki verilmesi, yükseltme ve birinci sınıfa ayrılması, kadro dağıtılması, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verilmesi, disiplin cezası uygulanması, görevden uzaklaştırılması gibi bütün özlük işleri

2. Adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının özlük haklarına ilişkin olarak karar verme yetkisi kime aittir?

- A. Bakanlar kurulu
- B. Adalet bakanı
- C. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- D. TBMM
- E. Cumhurbaşkanı

YANIT C

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu:

- Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar.
- Görevlerini yerine getirirken ve yetkilerini kullanırken bağımsızdır.
- Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurula emir ve talimat veremez.
- Kurul üyelerinin seçiminin, dairelerin oluşumunun ve iş bölümünün, Kurulun ve dairelerin görevlerinin, toplantı ve karar yeter sayılarının, çalışma usul ve esaslarının, dairelerin karar ve işlemlerine karşı yapılacak itirazların ve bunların incelenmesi usulü ile Genel Sekreterliğin kuruluş ve görevlerinin kanunla düzenleneceği öngörülmüştür.

Bu düzenleme uyarınca 11. 12. 2010 günlü ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu (HSYK) çıkarılmıştır.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu

Yirmi iki asıl ve on iki yedek üyeden oluşur
Üç daire hâlinde çalışır.

3. Hakimler ve savcılar yüksek kurulunun başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Kurul başkanı
- B. Adalet bakanlığı müsteşarı
- C. Adalet bakanı
- D. Teftiş kurulu başkanı
- E. Daireler başkanı

YANIT C

Kurulun Başkanı **Adalet Bakanı** Kurulun yönetimi ve temsili **Kurul Başkanı'na** aittir Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabii üyesidir.

4. Hakimler ve savcılar yüksek kurulu avukat ve öğretim üyeleri aşağıdaki makamlardan hangisi tarafında seçilmektedir?

- A. Yargıtay genel kurulunca
- B. Cumhurbaşkanınca
- C. Türkiye Adalet Akademisi Genel Kurulunca
- D. Adli yargı hakim ve savcılarınca
- E. İdari yargı hakim ve savcılarınca

Kurulun, dört asıl üyesi, nitelikleri kanunda belirtilen; yükseköğretim kurumlarının hukuk dalında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Cumhurbaşkanınca seçilir.

YANIT B

- Üç asıl ve üç yedek üyesi Yargıtay üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulunca
- İki asıl ve iki yedek üyesi Danıştay üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca
- Bir asıl ve bir yedek üyesi Türkiye Adalet Akademisi Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından
- Yedi asıl ve dört yedek üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcılarını arasından adli yargı hâkim ve savcılarınca

- Üç asıl ve iki yedek üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idari yargı hâkim ve savcılar arasında idari yargı hâkim ve savcılarınca

Dört yıl için seçilir. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Birimleri

- Başkanlık
- Genel Kurul
- Daireler
- Hizmet

5. Teftiş kurulu Hakimler ve savcılar yüksek kurulunun hangi birimi arasında yer alır?

- A. Başkanlık
- B. Genel Kurul
- C. Daireler
- D. Hizmet

Kurulun hizmet birimleri

- Genel Sekreterli
- Teftiş Kurulu

YANIT D

6. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlayan birimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Başkanlık
- B. Genel Kurul
- C. Daireler
- D. Genel sekreter
- E. Teftiş kurulu

YANIT E

10. Aşağıdaki yargı alanlarının hangisinde tek derecelik esas geçerli değildir?

- A. Anayasa yargısı
- B. Askerî idari yargı
- C. Uyuşmazlık yargısı
- D. Adli yargı
- E. Hesap yargısı

Adli yargı alanında üç dereceli bir yargı düzeni kurulmuş olacaktır.

YANIT D

A,B,C ve E şıklarında tek derecelilik esas geçerlidir. Bu alanlarda bir yüksek mahkeme, ilk ve son derece yargı yeri olarak görev yapar.

Görmeyi üstlenmiş oldukları uyuşmazlıkların niteliklerine ya da tarafların statülerine göre mahkemeler

- Genel görevli mahkemeler ve özel görevli mahkemeler (uzmanlık mahkemeleri)

Bakacakları işler, belirli kişi ve konulara göre sınırlandırılmamış bulunan, aksi belirtilmiş olmadıkça aynı yargılama hukuku disiplininin uğraş alanına giren her türlü işe bakan mahkemelere

- Genel görevli mahkemeler denir.
- Sulh hukuk ve asliye hukuk mahkemeleri
- Sulh ceza ve asliye ceza mahkemeleri

Özel görevli mahkemeler (uzmanlık mahkemeleri)

- Belirli kişiler ya da meslek mensupları arasında çıkan uyuşmazlıklara veya belirli türdeki uyuşmazlıklara bakmak üzere kurulmuş olan mahkemelerdir.
- Özel mahkemeler, birer uzmanlık yargı yeri durumundadırlar.
- İş
- Kadastro
- Çocuk mahkemeleri

11. Aşağıdakilerden hangisi tek hakimli mahkemeler arasında yer almaz?

- A. Sulh hukuk mahkemesi
- B. Ağır ceza mahkemesi
- C. Asliye hukuk
- D. Sulh ceza mahkemesi
- E. Asliye ceza mahkemesi

YANIT B

12. Aşağıdakilerden hangisi çok hakimli mahkemeler arasında yer almaz?

- A. Yargıtay
- B. Danıştay
- C. Anayasa mahkemesi
- D. Sulh ceza mahkemesi
- E. Ağır ceza mahkemesi

YANIT D

13. Aşağıdakilerden hangisi mahkemelerin görmeyi üstlendikleri uyuşmazlıkların niteliklerine yada statülerine göre tasnifi arasında yer alır?

- A. Tek hakimli- Çok hakimli mahkemeler
- B. İlk derece- Üst derece mahkemeleri
- C. İdare- Vergi mahkemeleri
- D. İstinaf – Temyiz mahkemeleri
- E. Genel- Özel görevli mahkemeler

YANIT E

Anayasa Mahkemesinin kuruluşu, görev ve yetkileri ve yargılama usulü konuları hangileri ile düzenlenmiştir?

- 1982 Anayasası'nın 146-153. Maddeleri
- 1982 Anayasası'nda 07.05.2010 tarihinde gerçekleştirilen değişikliklere paralel olarak hazırlanmış bulunan 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun
- Anayasa Mahkemesi iç tüzüğü

Türk Anayasa Mahkemesi:

- Yurt düzeyine yayılmış ve kendisine bağlı olarak çalışan bir alt mahkemeler ağı bulunmamaktadır.
- Merkezileşmiş anayasa yargısı modelinin tipik bir örneğini teşkil eder.
- Çoğunlukla ülkelerin başkentlerinde yer alan tek bir merkezî organ tarafından yerine getirilir.

23. Anayasa Mahkemesi üye sayısı kaçtır?

- A. 11
- B. 12

- C. 15
D. 17
E. 27

YANIT D

24. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Anayasa mahkemesine seçilen üye sayısı kaçtır?

- A. 1
B. 2
C. 3
D. 4
E. 5

TBMM'nin seçeceği bu iki üyeden birini Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından diğer üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri adaylar arasından

gizli oyla seçilir.

YANIT B

25. Aşağıdaki üyelerden hangisi Anayasa mahkemesine Cumhurbaşkanınca seçilenler arasında yer almaz?

- A. Yargıtay
B. Danıştay
C. Askeri yüksek idare mahkemesi
D. Sayıştay
E. Öğretim görevlileri

Anayasa Mahkemesine Cumhurbaşkanı tarafından, kimler arasından üye seçilebilir?

Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay, bir üyeyi Askerî Yargıtay, bir üyeyi Askerî Yüksek İdare Mahkemesi genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından, üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından, dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.

YANIT D

26. Aşağıdakilerden hangisi Anayasa Mahkemesine üye seçilebilmek için gerekli şartlardan biri değildir?

- A. Kırk yaşını doldurulmuş olması
B. Yükseköğretim kurumları öğretim üyelerinin profesör veya doçent unvanını kazanmış olması
C. Avukatların en az yirmi yıl fiilen avukatlık yapmış olması
D. Üst kademe yöneticilerinin yükseköğrenim görmüş ve en az yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış olması
E. Birinci sınıf hâkim ve savcılarının adaylık dâhil en az yirmi yıl çalışmış olması

Kırk beş yaşın doldurulmuş olması gereklidir.

YANIT A

27. Anayasa Mahkemesi başkanının görev süresi kaç yıldır?

- A. 3
B. 4
C. 5

- D. 10
E. 12

4 yıl

Süresi bitenler yeniden seçilebilir .

YANIT B

Anayasa Mahkemesi üyelerinin hukuki statüsü ile özlük haklarına ilişkin güvenceler hangisi ile düzenlenir?

- Anayasa'da, 2949 sayılı Kanun
➤ Anayasa Mahkemesi İç Tüzüğü

Anayasa Mahkemesi üyeleri:

Asli görevleri dışında resmî veya özel hiçbir görev alamazlar.

Altmış beş yaşını doldurunca emekliye ayrılır.

Zorunlu emeklilik yaşından önce görev süresi dolan üyelerin başka bir görevde çalışmaları ve özlük işleri kanunla düzenlenir.

28. Anayasa Mahkemesi üyeleri kaç yıl için seçilir?

- A. 3
B. 4
C. 5
D. 10
E. 12

Bir kimse iki defa Anayasa Mahkemesi üyesi seçilemez

Anayasa Mahkemesi üyeliği, bir üyenin hâkimlik mesleğinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymesi hâlinde hangisinin kararı ile görevi sona erer?

- Kendiliğinden

Anayasa mahkemesi üyesinin görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceğinin kesin olarak anlaşılması hâlinde aşağıdakilerden hangisinin kararı ile görevi sona erer?

- Anayasa Mahkemesi üye tam-sayısının salt çoğunluğunun kararı

Anayasa Mahkemesine, çalışmalarında yardımcı olmak üzere

Yeteri kadar raportör ve raportör yardımcısı verilir Anayasa Mahkemesi Başkanlığına bağlı olarak genel sekreterlik birimi kurulur.

Anayasa Mahkemesinin temel görevi

Anayasaya uygunluk denetimi yapmak- norm denetimi

Anayasa değişikliklerini sadece şekil bakımından inceler ve denetler.

Anayasa Mahkemesi norm denetimi görevini yerine getirme şekilleri

- Soyut norm denetimi- iptal davası yolu
➤ Somut norm denetimi- itiraz yolu

29. Soyut norm denetimi (iptal davası yolu) ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Bazı organların bir kanun aleyhine doğrudan doğruya Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmaları ile gerçekleşen denetimdir.
B. Kanunun uygulandığı somut bir olay veya dava yoktur.

- C. Cumhurbaşkanının soyut norm denetimi iptal davası açma hakkı yoktur.
D. Şekil bozukluğuna dayalı iptal davası açma süresi on gündür
E. TBMM'nin iptal davası açması için gerekli milletvekili sayısının 110' a ulaşması gereklidir.

YANIT C

39. Bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvuru aleyhine, yargılama giderlerinin dışında ayrıca ne kadar disiplin para cezasına hükmedilebilir?

- 2000 Türk lirası

40. Anayasa mahkemesinin çalışma ve yargılama usulüne ilişkin aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Anayasa Mahkemesi, iki bölüm ve Genel Kurul hâlinde çalışır. Bölümler, başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır.
B. Bireysel başvuru davaları genel kurulca karara bağlanır.
C. Genel Kurul, mahkeme başkanının veya başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az on iki üye ile toplanır.
D. Bölümler ve genel kurul, kararlarını salt çoğunlukla alır.

Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesi komisyonlarca yapılır.

Bireysel başvuru davaları bölümlerce karara bağlanır.

Genel kurulca bakılan davalar:

- Siyasi partilere ilişkin dava ve başvurulara
➤ iptal ve itiraz davaları
➤ Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalar

Bölümlerce karara bağlanan davalar

- Bireysel başvurular

YANIT C

2.DERS:

MEMUR HUKUKU

3.ÜNİTE:

MEMURİYETE GİRİŞ VE ATAMA İŞLEMLERİ :

Memurluğa girişte uygulanan ilkeler

- Serbestlik ilkesi
➤ Eşitlik ilkesi
➤ Görevin gerektirdiği niteliklerden başka niteliklerin aranmaması ilkesi

Serbestlik İlkesi

- Memur olma, kişinin isteğine bağlıdır.

Eşitlik İlkesi

- Aynı hukuki durumda olanlara aynı hukuki muamele yapılır.
➤ Kanunda sayılmış bulunan genel ve özel koşullar eşitlik ilkesinin ihlali anlamına gelmemektedir.
➤ Bunlar hizmetin iyi bir biçimde yürütülmesi için konulmuş bulunan yetenek koşullarıdır.

Görevin Gerektirdiği Niteliklerden Başka Nitelik Aranmaması İlkesi:

- Görevin gerektirdiği niteliklerin neler olacağı kadro ile belirlenir.

Memuriyete Giriş Koşulları

Batı Hukukunda memuriyete giriş siyasal kamu haklarından olup, katılma hakları içerisinde yer alır. İslam Hukukunda ise, kamu hizmetlerine girme hususu, ferdin Memuriyete giriş, Anayasa md.70/2'de yer alan kamu hizmetlerine girme hakkının bir alt türünü oluşturur.

SORULAR:

1. Aşağıdakilerden hangisi memuriyete girişin genel koşullarından biri değildir?

- A. Vatandaşlık
B. Askerlik
C. Mahkumiyet
D. Hapis
E. Yaş

Genel Koşullar

- Vatandaşlık
➤ Mahkumiyet
➤ Hapis

➤ Yaş

YANIT B

2. Aşağıdakilerden hangisi memuriyete girme engelleri arasında yer almaz?

- A. Yabancılar
- B. Vatansızlar
- C. Çifte vatandaş
- D. Uzun süre mahkumiyet

YANIT C

Kamu hizmetine girme hakkı

Sadece Türklere ait olduğu

Vatandaşlık hakkı

Siyasal kamu haklarından birisi olduğu için sınırlandırılması ancak kanunla olur.

Avrupa Birliği memurları :

Avrupa Birliği üyesi vatandaşlar arasından seçilir.

Avrupa Adalet Divanı içtihatlarına göre çeşitli adaylar arasında genel düzeyleri itibarıyla denklik bulunması halinde idare, ulusal vatandaşlığa göre bir tercih yapmaktadır. istisnaları

Coğrafi dengeyi korumak

Üst düzey görevlere atanmada ulusal vatandaşlık büyük önem taşır.

Avrupa vatandaşlığı :

Gerçek vatandaşlık değildir; ancak kimi haklardan yararlanmayı sağlamaktadır.

Serbest dolaşım, iş kurma imkanlarından yararlanma gibi.

Divan (yeni adıyla Mahkeme) kamu gücü ve kamu hizmeti ayırımına göre belli meslekleri sadece ilgili ülkenin vatandaşlarının yapabileceğini kabul etmiştir.

Ülke menfaatleri açısından karar almayı gerektirecek davranışlar :

Kamu gücünün kullanılması ile ilgilidir.

Okul müdürlüğü gibi vazifelerin hasredilmesi ve ayırma gidilmesi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı değildir.

Vatansızlar ya da yabancılar devlet memuru olmazlar.

Kamu hizmetlerinin vatandaşlara gördürülmesi yaygın bir uygulama olmasının nedeni

- Vatandaşın hizmete ve ülkeye daha fazla bağlı olacağı varsayımı
- Vatandaşları yabancıların rekabetinden koruma
- Türk vatandaşlığının kazanılma biçimi önemli değildir.

3. Aşağıdakilerden hangisi kazanılmış olan vatandaşlığın kaybedilmesinin getireceği sonuçları arasında yer almaz?

- A. Memuriyete idarece son verilecektir.
- B. Bu işlemi yapma konusunda ilgili idare bakımından bağlı yetki söz konusudur.
- C. Türk vatandaşlığını kaybettirme ve çıkarma kararları ilgilinin eş ve çocukları hakkında da hüküm ifade eder.

D. Şahsidir ve ilgilinin eş ve çocuklarına sırayet etmez.

YANIT C

Vatandaşlığın iptali kararı

İlgili kişiye bağlı olarak Türk vatandaşı olmuş eş ve çocuklar hakkında da hüküm ifade eder.

Yabancı devlet vatandaşlığına geçmek için başvurma

- Devlete sadakat yükümlülüğünün ihlali değildir.
- Çifte vatandaşlık da memuriyete engel değildir.

Bağlı Yetki:

Kanunun belli bir durumda belli bir kararı almayı idareye emretmesi; idarenin yetkiyi kullanıp kullanılmamak konusunda takdir hakkının olmaması

Bakanlar Kurulu kararıyla

4. Vatandaşlığa son verme işlemine karşı dava aşağıdakilerden hangisine açılır?

- A. Anayasa mahkemesi
- B. Yargıtay
- C. Bölge idare mahkemesi
- D. Danıştay
- E. Sayıştay

YANIT D

5. Vatandaşlığa son verme işlemi aşağıdakilerden hangisinin kararı ile alınır?

- A. Anayasa mahkemesi
- B. TBMM
- C. Bölge idare mahkemesi
- D. Danıştay
- E. Bakanlar Kurulu

YANIT E

➤ Danıştay'da dava açılabilir.

Türk vatandaşlığından çıkarılanlar yeniden Türk Vatandaşlığını kazanamayacakları için daha sonra Devlet memuriyetine girmeleri de mümkün değildir. Çifte vatandaşlık memuriyete engel değildir.

Mahkumiyet:

Devlet Memurları Kanunu mahkumiyette cezanın ölçütlerinde esas alınan unsurlar

- Tür
- Miktar

Taksirli Suçlardan Mahkumiyet:

- Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanunî tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyle gerçekleştirilmesidir .
- Memuriyete engel sayılmamıştır.
- Süresi ne olursa olsun işlenen taksirli bir suçtan dolayı söz konusu olan mahkumiyet bu açıdan memuriyete engel olmayacaktır; yani üst bir sınır söz konusu değildir.
- Memur olmadan önce böyle bir suç işlenmiş ise bu memuriyete engel olmamakla

birlikte, eğer memur olunduktan sonra işlenecek olur ve hapis cezası alınırsa koşullarda eksiklik nedeni ile değil de, devamsızlık nedeni ile memuriyete son verilmesi durumu gündeme gelebilir. Bu ise hakkaniyet yönüyle adil olmayan sonuçlar doğurabilir.

Memuriyete girmeden önce işlenen taksirli suçtan dolayı mahkumiyet memuriyete girişe engel değildir.

Devlet Memurları Kanunu md.141'de taksirli suçlardan tutuklananlar bakımından;

- Açık hüküm bulunmakta ve bu nedenle ortaya çıkan devamsızlık, özür ya da mazeret kavramı içerisinde değerlendirilebilmektedir.
- Aylıksız izin, rapor gibi yöntemleri kullanma yoluna ya da tecil veya şartla salıverilme ya da paraya çevirme gibi uygulamalardan yararlanma imkanlarından faydalanma yollarını araştırabilirse de bu sonuncular mahkemenin takdirine bağlıdır.
- İdari yargı bakımından da idarenin bu nedenle çekilmiş sayılma işlemine karşı açılan iptal davasında yürütmeyi durdurma talebinde bulunulmasında pratik bakımdan bazı sorunlara sebebiyet verecektir.
- Çünkü, yürütmeyi durdurma kararı verilse bile kişi fiilen memuriyete devam edemeyecektir. Bu nedenle göreve iade konusunda açık bir düzenleme yapılmasında fayda bulunmaktadır. Mesela, tutuklananlar hakkında ya da askere gidenlerin göreve iadesi konusunda özel bir düzenleme bulunmaktadır.

Hapis:

Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamak". Bu cezaların kesinleşmesi gerekir.

6. Alman Memur Hukukunda devlet memuru olmada alınan mahkumiyetin alt sınırı kaç yıldır?

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4
- E. 5

YANIT A

Ancak, belirli bazı suçlar için (dış güvenlik, demokratik hukuk devletine karşı işlenen suçlar gibi) bu süre 6 aydır.

7. Görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süreçte aylıklarının kaçta kaçını ödenir?

- A. Üçte biri
- B. Yarısı
- C. Tamamı
- D. Ödenmez
- E. Üçte ikisi

Bu gibiler bu Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler."

YANIT E

8. Devlet memurları kanunu ile öngörülen cezalar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Devlet Memurları Kanununa göre, kasten işlenen suçlardan bir yıldan fazla hapis cezasına mahkum olanların memuriyetine son verilir.
- B. Memuriyete girmeden önce işlenen taksirli suçtan dolayı mahkumiyet memuriyete girişe engel değildir.
- C. İnfaz sona erdikten sonra yitirilen haklar tekrar elde edilemez.
- D. Devlet memurları kanunu ile öngörülen cezaların İnfaz sürelerinin değil, suçun ve eylemin ağırlığının ön planda tutulması gerektiğine karar vermiştir.
- E. Mahkumiyet koşulu sebebi ile memuriyete son verilmesinde memurun fail yada şerik olmasının ya da işlenen suçun sadece memurlarca işlenebilen suçlardan olmasının bir önemi yoktur.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması memuriyeti sona erdirmez.

İnfaz sona erdikten sonra yitirilen haklar tekrar elde edilebilir

Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının memuriyeti sona erdirmeyeceği kanısındayız.

idare kamu kurumlarında belli bir sayıda mahkum çalıştırma yükümlülüğündedir.

YANIT C

Yaş:

Devlet Memurları Kanunu'nda genel kural onsekiz yaşını tamamlamadır

9. Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az kaç yaşını doldurmuş olmak üzere devlet memuru olabilirler?

- A. 14
- B. 15
- C. 17
- D. 18
- E. 21

YANIT B

Devlet memurluğunda onbeş yaşını bitirme istisnası

- Ebe
- Bahçıvanlık okulu

Bunlar orta öğretim derecesinde eğitim yapan kurumlar olduklarından mezunlarının okulu bitirdikleri yaş ile devlet memuriyetine girebilmeleri için gerekli yaş arsında uzunca bir zaman farkı kaldığından, kanun koyucu bu yolla insan gücü israfı ve muvazaalı usullere başvurulmasının önüne geçmek istemiştir.

Kanunda açıkça belirtilmediğinden evlenme yolu ile kazanılan rüşdün memuriyete girme hakkını veremeyeceği sonucuna ulaşılabilir.

Öte yandan yaş tashihi durumlarında tashih edilen ve mahkemece belirlenen yaş durumu esas alınmalı ve koşullarda eksikliğin olup olmadığı buna göre belirlenmelidir.

Esasen yaş istihdam politikasıyla yakından ilgilidir.

10. Devlet memurluğuna girmede kaç yaşını doldurmamış olmak gereklidir?

- A. 32
- B. 33
- C. 34
- D. 35
- E. 37

Sınavın yapıldığı tarihte otuzbeş yaşını doldurmamış olmak gerektiğini unutmayınız.

YANIT D

Askerlik:

- Zorunlu bir vatandaşlık ödevi olduğu ülkelerde aranan bir koşuldur.
- Memuriyete giriş bakımından askerlikle ilgili bulunmama koşulu getirilmiştir.
- Askerliği mutlaka yapmış olmak değil, onunla ilgisinin bulunmaması önemlidir.
- Askerlik mükellefiyetinin ifa şekli ve süresi de bu bakımdan önemli değildir.

Askerlik Kanunu aşağıdakilerden hangisidir?

- 1111 sayılı kanun

1111 sayılı kanun:

- Askere giriş yaşı kural olarak yirmidir.
- Henüz askerlik çağına gelmemiş olmasına rağmen diğer koşullara sahip olanlar memur olabilirler.
- Askerlik çağına gelenler, askerliğini ertelemiş olmalı ya da yedek sınıfa geçirilmiş olmalıdır.
- Askerlik görevinin sadece erkeklerce yerine getirilmesi gerektiğine dair bir düzenlemeye gidilmemiş, vatan hizmetinin her Türkün hakkı ve ödevi olduğu ve bu ödevin nasıl yerine getirileceği ya da getirilmiş sayılacağına kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür.

Öğrenim Koşulu:

Zorunlu eğitim nedeniyle ilköğretim mezunu olmak Fransa'da memuriyete giriş bakımından en az lise mezunu olmak gerekir.

Ülkemiz bazı memuriyetlere giriş bakımından üniversite mezunu olma veya elit (seçkin) eğitim, örneğin lisansüstü öğretim olan yüksek lisans veya doktora yapmış olma koşulu getirilebilir.

Lise mezunlarının talep etmemesi durumunda ortaokul mezunları kabul edilebilmelidir.

Bazı memuriyet sınavlarında lise mezunu olmak gerekmele birlikte, yüksekokul mezunlarının başvuru taleplerinin kabul edilmemesidir.

Bu durumdakiler hiyerarşik anlayışın yanı sıra memuriyete giriş tabanını da daraltabilirler.

Sağlık:

Hem vücut ve hem de ruh sağlığı girer.

Görevli ve yetkili sağlık kuruluşlarından alınacak rapor ile tespit edilir.

Söz konusu raporlar oldukça önemli bir değere sahiptir. Özellikle ;

Öğretmen, şoför, hakim gibi kitlelere hitap eden mesleklerde çalışanlar bakımından ruh sağlığının önemi daha da artmaktadır.

Belli meslek guruplarında (örneğin **pilotlar**) böyle bir denetim yapılmakla birlikte, bu uygulamanın kapsamının genişletilmesinde yarar bulunmaktadır.

Sağlık koşulunun belirlenmesinde

- Görevin ve kadronun niteliği ve gerekleri dikkate alınmalıdır.
- Her bedensel yetersizlik memuriyete girişte mutlak bir engel teşkil etmez.

Sağlık koşullarının sonradan yitirilmesi durumunda memur tedavi izni alır.

Bu memur için sosyal bir haktır.

Malulen emekliye sevk edilebilir

Emeklilik hakkı yoksa görevine koşullarda eksiklik nedeniyle son verilerek kendisine toptan ödeme yapılır.

Eğer vücutta belli bir hasar bırakmakla birlikte görevi ifaya engel bir durum yoksa memuriyete devam edilmelidir.

11. Memurun sağlık sebebi ile görevine son verilmesi için kaç yıllık bekleme süresi öngörülmüştür?

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4
- E. 5

YANIT C

Aday memurun sağlık sebebi ile görevine son verilmesinde üç yıllık bekleme süresine uyulması gerekmez.

Engellilerin durumuna gelince; memuriyete girişte sağlık koşulunun belirlenmesinde sakatlık, hastalık ve özür kavramlarının farklı anlamlar taşıdığı belirtilmelidir.

Engelli olma;

Beş duyu organlarından birinde yer alan bir yetersizliği ifade eder. Halk arasında genellikle ortope-

dik bozukluğu olanlar anlaşılma ile birlikte teknik anlamda **sakat** denilince; beden veya zihin gücünden belirli bir oranda yoksun olduğu sağlık kurulu raporu ile belirlenen ve bir iş bulmakta genellikle zorluk çeken, fakat söz konusu yetersizliğine rağmen, bazı işleri derhal veya kısa bir alıştırmaya sonunda yapabilecek durumda olan kimseye denir .

12. Devlet memurluğu kapsamında engelli kapsamında değerlendirilmek için en az ve en çok sürekli çalışma gücünün yüzde kaybedilmesi şart koşulmuştur?

- A. 30-50
- B. 40- 60
- C. 45- 75
- D. 40- 70
- E. 50-80

Çalışma gücünün tespitine ilişkin idari itirazlar Sağlık Bakanlığı'nca karara bağlanır.

YANIT D

Hastalık:

Sakatlık ve özürden farklı bir kavramı ifade eder. Memuriyete girecek kimsenin tiksinti verici ya da bulaşıcı bir hastalığı olmamalıdır.

13. Çalıştırdıkları personele ait kadrolarda yüzde kaç oranında engelli çalıştırmak zorundadır?

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4
- E. 5

%3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.

YANIT C

Engelliler için sınavlar:

İlk defa Devlet memuru olarak atanacaklar için açılan sınavlardan ayrı zamanlı olarak, "engelli" kontenjanı açığı bulunduğu sürece "engel" grupları ve eğitim durumları itibarıyla sınav sorusu hazırlanmak ve ulaşılabilirliklerini sağlamak suretiyle merkezi olarak yapılır veya yaptırılır.

14. Engelli personel çalıştırma yükümlüğünün yerine getirilmesinin takip ve denetimi ile engellilerin Devlet memurluğuna yerleştirilmesinden aşağıdakilerden hangisi sorumlu tutulmuştur?

- A. Sağlık Bakanlığı
- B. İş ve sosyal Güvenlik Bakanlığı
- C. Engelliler İdaresi Başkanlığı
- D. Cumhurbaşkanı genel sekreterliği
- E. Devlet Personel Başkanlığı

YANIT E

Engelli açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşlar

- Bir sonraki yıl için alım yapacakları "engellilere" ilişkin taleplerini her yılın Ekim ayının sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirmek zorundadır. Devlet Personel Başkanlığı kurum ve kuruluşların bildirimini üzerine, engelli, kontenjanlarına yerleştirme yapabilir veya yaptırabilir.
- Engelliler İdaresi Başkanlığının **görüşü** alınarak Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Kamu Haklarından Mahrum Bulunmamak

Memuriyete girişteki olumsuz koşullarından birisi de kamu haklarından yasaklı olmamaktır. Kamu hakları kanunla kısıtlanmış kimsenin Devlet memuru olması mümkün değildir.

Özel Koşullar

Görevin gerektirdiği niteliklere uygun olarak belirlenebilir ve genel koşullara aykırı olamaz.

15. Aşağıdakilerden hangisi devlet memuru olabilmek getirilmiş özel koşul özelliği arasında değerlendirmeye alınmaz?

- A. Belirli bilgi düzeyi
- B. Fiziksel performans veya yeterlilik
- C. Vatandaşlık
- D. İş tecrübesi
- E. Cinsiyet

Zabit katibi olabilmek için daktilo, bilgisayar kullanabilmek.

Özel koşullar kişi hak ve hürriyetlerinin özüne dokunur nitelikte olamaz.

YANIT C

Atama işleminin iptalini gerektiren durumlar:

Sınav bir ölçme-değerlendirme yöntemidir. Liyakatin belirlenmesinde önemli bir göstergedir. Başlıca; yarışma veya yeterlilik sınavı olarak ikiye ayrılır. Yüksek okul mezunu olduğu halde açılan sınava ilişkin formda kendisini lise mezunu olarak gösteren ve sınavı kazanan davacının bu davranışı, 657 sayılı yasanın 98.maddesine göre görevine son verilmesini gerektirmez. Memurluk için açılan sınavda girenler arasında ortaokul mezununun bulunması halinde, bu göreve ilköğretim mezunu olan bir kişinin sınavda başarılı olduğu ileri sürülerek atanamaz.

16. Aşağıdakilerden hangisi A grubu kadrolarına ait mesleklerden biridir?

- A. Mühendis
- B. Kaymakam adayı
- C. Hemşire
- D. Sağlık memuru
- E. Teknisyen

A grubu kadrolar:

- Özel yarışma sınavına tabi tutulmak suretiyle ve belli bir yetişme programı sonrası, yeterlik sınavına tabi tutularak mesleğe alı-

nan personel için ihdas edilmiş kadrolar olarak tanımlanmıştır.

- Örneğin, müfettiş ve uzman yardımcısı, stajyer kontrolör, kaymakam adayı

(A) grubu kadrolar;

Kariyer meslek olarak anılan meslekler dışında kalan diğer kadrolar olarak tanımlanmıştır.

Örneğin, mühendis, hemşire, sağlık memuru, teknisyen, veznedar, koruma ve güvenlik görevlisi

YANIT B

Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırma Sorunu

Devlet memurluğuna alınmada güvenlik soruşturmasıyla ilgili raporlarda yer alan bilgilerin istihbari nitelik taşımaları nedeniyle, bu bilgiler hukuken geçerli başka bilgi ve belgelerle doğrulanmadıkça, bu raporların tek başlarına hukuki delil gücünde kabul edilmeleri ve ilgililer aleyhine kullanılmaları hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

2010 yılı anayasa değişikliği ile kişisel verilerin korunmasıyla ilgili hükümün getirdiği hakkın kapsamı:

- Kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme
- Kişisel verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenme

17. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller aşağıdakilerden hangisi tarafından belirlenir?

- A. Anayasa
- B. Kanun
- C. Yönetmelik
- D. İç tüzük
- E. Tüzükler

YANIT B

3.DERS:

MEDENİ USÛL HUKUKU

6. ÜNİTE :

DAVANIN AÇILMASI, DİLEKÇELER TEATİSİ VE ÖN İNCELEME

Medenî yargılamanın konusunu oluşturan uyuşmazlıklar özel hukuka ilişkindir. Mahkemenin bu uyuşmazlıklara el koyabilmesi için kural olarak, uyuşmazlığın taraflarından birisince (davacı tarafça) talep edilmiş olmasına bağlıdır.

Kamu düzenini ilgilendiren bazı özel hukuk uyuşmazlıklarına dahi mahkemece resen el konulmaktaki; bunların Cumhuriyet savcısı tarafından mahkeme önüne getirilmesi aranmaktadır.

Dava Dilekçesi:

Uyuşmazlığın mahkeme önüne getirilmesinin yolu dava açmaktır. Davanın açılması ise dava dilekçeyle olur.

Dava dilekçesinde yer alması gereken unsurlar:

- Mahkemenin adı
- Davacı ile davalının adı, soyadı ve adresleri
- Davacının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası
- Varsa tarafların kanuni temsilcilerinin ve davacı vekilinin adı, soyadı ve adresleri
- Davanın konusu ve malvarlığı haklarına ilişkin davalarda, dava konusunun değeri
- Davacının iddiasının dayanağı olan bütün vakıaların sıra numarası altında açık özetleri
- İddia edilen her bir vakıanın hangi delillerle ispat edileceği
- Dayanılan hukukî sebepler
- Açık bir şekilde talep sonucu
- Davacının, varsa kanuni temsilcisinin veya vekilinin imzası

Görev:

Medenî yargı koluna giren bir uyuşmazlığın (davanın), bu yargı kolunda kurulmuş bulunan ilk derece mahkemelerinden hangisi tarafından görüleceğini ifade eder. Diğer bir ifadeyle, özel hukuktan kaynaklanan bir davanın belli bir yerdeki genel mahkemeler (sulh veya asliye hukuk) önünde mi yoksa orada kurulmuş olan özel mahkemelerden birisi tarafından mı görüleceği hususu, "görev" terimiyle karşılanır.

Yetki: Medenî usûl hukukunda, medenî yargıya dâhil bir uyuşmazlığın neredeki (hangi yargı çevresindeki) ilk derece mahkemesinde çözümleneceğini belirtmek üzere kullanılan bir terimdir. Davanın konusu ve malvarlığı haklarına ilişkin davalarda dava konusunun değerinin dava dilekçesinde belirtilmesi, özellikle görevli ve yetkili mahkemenin doğru tespit edilmiş olup olmadığının ilk bakışta değerlendirilmesi; ayrıca, davanın harca tâbi olup olmadığının, harcın türünün ve miktarının belirlenmesi bakımından önem taşır. Her ne kadar bu hususların *talep sonucuna* bakılarak anlaşıl-

bilmesi mümkün ise de, ayrıca ve açıkça gösterilmiş olması kolaylık sağlar. Öte yandan, Harçlar Kanununun 16. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince, değer tâbini mümkün olan hallerde dava dilekçesinde değer gösterilmesi mecburidir. Gösterilmemişse davacıya tespit ettirilir. Tespitten kaçınma halinde dava dilekçesi işleme konmaz. Davacının dava dilekçesinde, davasının (iddiasının) dayanağını teşkil eden bütün vakıaları (maddî ve hukukî olguları) sıra numarası altında ve açık özet şeklinde belirtmelidir. Bu vakılardan kasıt, talep sonucunun dayanağı olan ve talep sonucunu haklı gösteren vakılardır. Bunlar *dava sebebi* olarak da adlandırılır. Talebin dayanağı olan vakıaların davacı tarafça dava dilekçesinde tam ve doğru olarak gösterilmesi çok önemlidir. Çünkü, mahkeme, kural olarak, davacının dava (ve cevaba cevap) dilekçesinde göstermediği vakıaları kendiliğinden araştıramaz ve dikkate alamaz.

İş dağılımı:

İş yoğunluğunun gerekli kıldığı yerlerde, aynı ilk derece mahkemesinin birden fazla dairesi kurulabilir.

Numaralandırılan bu daireler arasındaki iş yükünün dengeli olarak dağıtılması, iş dağılımı kavramıyla ifade edilir.

Tarafların veya mahkemenin iş dağılımına itiraz etme imkanı yoktur.

Dava ehliyeti:

- Kişinin kendisinin veya yetkili kılacağı bir temsilci aracılığıyla bir davayı davacı veya davalı olarak takip edebilme ve usûl işlemlerini yapabilme yetisi

Dava sebebi:

Davacının iddialarının ve talep sonucunun dayanağı olan ve talep sonucunu haklı gösteren vakıalar

Dava (ve cevaba cevap) dilekçesinde mahkemeye sunulmamış olan vakıaların daha sonra gösterilmesi ise ancak **islah** yahut karşı (**davalı**) **tarafın açık muvafakatine** bağlıdır. Çünkü, cevaba cevap dilekçesinin verilmesiyle birlikte davacı için iddianın genişletilmesi ve değiştirilmesi yasağı başlar. Öte yandan, söz konusu vakıaların ispata elverişli şekilde somutlaştırılması da gerekir. Davacı, iddiasını dayandırdığı vakıaları hangi delillerle ispatlayacağını da göstermelidir.

SORULAR:

1. Dayanılan deliller bildirilirken hangi delilin hangi vakıanın ispatı için gösterildiğinin açıkça belirtilmesi zorunluluğunu ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Hüküm
- B. Ön inceleme
- C. Somutlaştırma yükü
- D. Telahuku seçimi
- E. Tahkikat

YANIT C

Öte yandan, dava dilekçesinde gösterilen ve davacının elinde bulunan belgelerin asıllarıyla birlikte harç ve vergiye tâbi olmaksızın davalı sayısından bir fazla düzenlenmiş örneklerinin veya sadece örneklerinin dilekçeye eklenerek, mahkemeye verilmesi ve başka yerlerden getirtilecek belge ve dosyalar için de bunların bulunabilmesini sağlayıcı açıklamanın dilekçede yer alması zorunludur. Dayanılan hukukî sebep, davayla ileri sürülen talebin dayandığı vakıaların hukukî niteliğidir. Örneğin, bir alacak davasında hukukî sebep bir sözleşme veya sebepsiz zenginleşme olabilir. Söz konusu hukukî nitelendirme, maddî hukuk kurallarına bakılarak yapılacaktır.

Davacının dava dilekçesinde hukukî sebebi göstermesi

- ➔ Zorunluluk değildir.

2. Davacının dava dilekçesinde hukukî sebebi göstermesi öngörülmüşse de ,bunun bir zorunluluk olmaması aşağıdakilerden hangine zemin oluşturur?

- A. Telahuku seçimi
- B. Hukuki dinleme hakkı
- C. Sözlü yargılama
- D. Ön inceleme
- E. Somutlaştırma yükü

YANIT A

Hukukî dinlenme hakkı

- Davalının aleyhine olmak üzere, davacının, mahkemeden kendisi lehine bir hüküm vermesine yöneliktir.

3. Davacının üçüncü kişi lehine hüküm verilmesini istemesinin mümkün olmaması hangisi sebebi ile reddedilir?

- A. Telahuku seçimi
- B. Hakim davayı aydınlatma ödevi
- C. Hüküm sonucu
- D. Hukukî yarar yokluğu
- E. Doğrudanlık ilkesi

Talep sonucunun içeriği, açılan davanın türüne bağlı olarak değişir.

YANIT D

Eda davasında,

- Bir şeyin verilmesine, yapılmasına yahut yapılmaktan kaçınılmasına

Tespit davasında,

- Bir hakkın yahut hukukî ilişkinin mevcut olup olmadığının tespitine

İnşâî davalarda;

- Mevcut bir hukukî durumun değiştirilmesine,
- kaldırılmasına ya da yeni bir hukukî durumun yaratılmasına hüküm verilmesi istenir.

Mahkemeye yöneltilen somut talebin ne olduğu, dava dilekçesinin diğer kısımlarından dolayı şekilde anlaşılıyor olsa bile, bunun, dilekçenin ayrı bir unsuru (hanesi) olan "talep sonucu" kısmında ayrıca, açıkça, net, koşulsuz, tereddütsüz, doğrudan ve somut bir biçimde belirtilmesi ve bir "talep" olarak dermeyan edilmesi gerekir.

Taleple bağıllık ilkesi:

- Hâkim, tarafların talep sonuçlarıyla bağlıdır; ondan fazlasına veya başka bir şeye karar veremez. Duruma göre, talep sonucundan daha azına karar verebilir.

Talep sonucu o derece açık, net ve kesin olmalıdır ki, mahkeme davanın (tamamen) kabulüne karar verirse, dava dilekçesindeki talep sonucu, mahkemece verilen nihâî kararın "hüküm sonucu"

4. Davacı veya davalı tarafın, iddia ve savunmalarını dayandırdıkları vakiaları, ispata elverişli şekilde zamanı, yeri ve içeriği bakımından belirgin hale getirmesini ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- ➔ Somutlaştırma yükü

5. Aşağıdakilerden hangisi Hukukî Dinlenilme Hakkının kapsamında yer almaz?

- A. Yargılama ile ilgili olarak bilgi sahibi olunması
- B. Açıklama ve ispat hakkı
- C. Mahkemenin açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesi
- D. Hüküm sonucu
- E. Mahkeme kararlarının somut ve açık olarak gerekçelendirilmesi

YANIT D

6. Gereğe ait herhangi bir açıklama yapılmadan, tarafların taleplerinden her biri hakkın da verilen hükümlerle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında, açıkça, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterildiği karar kısmına ne ad verilir?

- ➔ Hüküm sonucu

Dava tamamen kabul edilirse;

Talep sonucu aynen kararın hüküm sonucunu oluşturacaktır.

7. Talep sonucunun açık olmaması halinde mahkemenin talep sonucunu davacıya açıklatmasını ifade eden kavrama ne ad verilir?

- A. Telahuku seçimi
- B. Hakimın davayı aydınlatma ödevi
- C. Hüküm sonucu
- D. Hukukî yarar yokluğu
- E. Doğrudanlık ilkesi

YANIT B

Aşağıdakilerden hangisi davacının açık talebe ihtiyacın olmadığı ek talepler hususlardan biri değildir?

- A. Nafaka
- B. Faiz
- C. İcra inkâr tazminatı
- D. Yargılama giderleri

Yargılama giderlerine, mahkemece re'sen hükmedilir.

YANIT D

8. İmzasız bir dava dilekçesi her nasılsa işleme konmuşsa, mahkeme, bu eksikliğin tamamlanması için, davacı tarafa re'sen ne kadar bir süre verir?

- A. 3 gün
- B. 1 gün
- C. Bir hafta
- D. 2 hafta
- E. 3 hafta

Bu süre zarfında imza noksanının giderilmemesi halinde ise davanın açılmamış sayılmasına karar vermelidir.

YANIT C

Dava dilekçesinde bulunması gereken hangi eksik unsurlar için, hâkim, davacıya eksikliği tamamlaması için bir haftalık kesin süre verir?

- Tarafların, soyadı ve adresleri
- Davacının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası
- Varsa kanuni temsilcilerin ve davacı vekilinin adı, soyadı ve adresleri
- Açık bir şekilde talep sonucu
- Davacının, varsa kanunî temsilcisinin veya vekilinin imzası

Medenî usûl hukukunda yargılama;

- Dava dilekçesi ile başlar.

Dava dilekçesi:

Davalı tarafta bulunan kişi sayısından bir fazla nüsha olarak hazırlanır ve mahkemeye verilir.

Dilekçenin bir nüshası dava dosyasına konur, diğeri

ise mahkemece davalıya tebliğ edilir.

Harca tâbi davalarda, dava açılırken, başvurma harcı ve karar ve ilâm harcının;

- Tamamı

Nispî harca tâbi davalarda;

- Harcın dörtte biri peşin olarak alınır

Alınması gereken harçlar ödenmedikçe, müteakip işlemler yapılamaz.

9. Hâkimin davayı aydınlatma ödevi hakkında verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Hâkimin, davayı aydınlatmak için sorular sorma, işaret etme ve müzakare etme ödevidir.
- B. Hâkim, uyuşmazlığın aydınlatılmasının zorunlu kıldığı durumları ifade eder.
- C. Maddî ve hukukî açıdan belirsiz ya da çelişkili gördüğü hususlar konusunda taraflara soru sorabilir, açıklama yaptırabilir ve delil gösterilmesini isteyebilir
- D. Hâkim gerekli gördüğü zaman aydınlatma ödevini tarafların iddia ve savunmaları sınırını genişletebilme yetkisine sahiptir.
- E. Taleple bağlılık ve taraflarca hazırlama ilkesine bağlılığı gerektirir.

YANIT D

Taraflarca talep edilmeyen veya ileri sürülmeyen hususların hâkim tarafından resen incelenmesine engeldir.

Alınması gereken harçlar ödenmedikçe, müteakip işlemler yapılamaz, bu anlamda dava dilekçesi de alınmaz.

Yargılama sırasında tespit olunan değer, dava dilekçesinde bildirilen değerden fazla olduğu anlaşılırsa;

Yalnız o celse için yargılamaya devam edilir; müteakip celseye kadar noksan değer üzerinden peşin karar ve ilâm harcı tamamlanmadıkça davaya devam olunmaz.

Harca tâbi olsun olmasın, bütün davalarda, dava dilekçesinin davalıya tebliği için yapılması gerekli olan giderlerin de davacı tarafça peşin olarak ödenmesi şarttır. Aksi takdirde, talepten vazgeçilmiş kabul olunur.

Davacı, dava açarken, harçlar ve tebligat giderleri yanında, gider avansı tarifesinde belirlenecek olan tutarı, mahkeme veznesine yatırmak zorundadır. Bu husus *dava şartı* sayıldığından mahkemece resen gözetilmesi, yerine getirilmemiş olması halinde ikmali için kesin süre verilmesi, noksanlığın bu süre içinde de giderilmemesi halinde mahkemece davanın usûlden reddedilmesi gerekir.

Dava dilekçesi:

Tevzi bürosu, ön büro veya tevzi işiyle görevlendirilen yazı işleri personeline teslim edilir.

Dava dilekçesi, harca tabi davalarda harç ve gider avansı, harca tabi olmayan davalarda ise gider avansı tahsil edildikten sonra tevzi edilebileceğinden, memur, alınması gereken harçları ve ödenmesi gereken avans tutarını hesaplar ve davacıyı (bunları yatırması için) vezneye yönlendirir. Davacı, harç ve avansın ödendiğine dair alındı makbuzu ile tebligat için gerekli pul ve zarf yanında bir de dava evrakının içine konulacağı dosya ile birlikte tekrar

tevzi bürosuna gelir. Tevzi bürosu memuru, söz konusu belgeler ile dava dilekçesi ve eklerini davacıdan alır, bunların hangi mahkemeye gönderileceği

ini ve o mahkemede alacağı *esas numarasını* tevzi bilgisayarından tespit eder. Bu mahkeme davanın açıldığı mahkeme, numara ise davanın esas numarasıdır. Tevzi memuru, dava açan tarafta, tevzi işlemi tamamlandığında *tevzi formunun* bir örneğini verir. Bu belge, davanın hangi mahkemeye veya hukuk dairesine gönderildiğini gösteren ve başvuru sahibine verilen bir alındı belgesidir. Tevzi formu, dağıtım yapılan mahkemenin adını, dosyanın esas numarası ile esas numarasının verildiği tarih ve saati, dosya türünü, tarafların ad ve soyadlarını, davanın konusunu ve varsa ilişkili dosya numarasını içerir. Herhangi bir nedenle elektronik ortamda işlem yapılamaması halinde durum bir tutanakla tespit edilir ve işlem fiziki ortamda yapılır. Elektronik sistem açıldığında fizikî ortamda yapılan işlemler gecikmeksizin elektronik ortama aktarılır. Bu durumda dava, söz konusu tutanağın düzenlendiği tarihte açılmış sayılır. Davanın fiziksel ortamda mesai saati, elektronik ortamda ise saat 00:00'a kadar açılabilir.

Dava:

- Dava dilekçesinin kaydedildiği tarihte açılmış sayılır.

Dilekçenin kaydedildiği tarih ile harçların yatırıldığı tarihin aynı olması halinde ortaya bir sorun çıkmaz. Buna karşılık, söz konusu tarihlerin farklı olması halinde, bunlardan hangisinin esas alınacağına tereddüt edilebilir.

Harca tâbi davalarda;

- Harcın yatırıldığı tarih

Harca tâbi olmayan davalarda;

- Hâkimin dilekçeyi havale ettiği tarih, davanın açıldığı tarih olarak kabul edilir.

10. Harcın yatırıldığı tarihten veya havale tarihinden sonraki bir tarihte davacı dilekçeyi kaleme vermişse ve kalem tarafından bu durum belgelendirilebiliyorsa dava ne zaman açılmış sayılır?

- A. Dava harcın ödendiği tarih
- B. Havalenin yapıldığı tarih
- C. Dilekçenin kaleme verildiği tarih
- D. Dilekçenin tebliği edildiği tarih
- E. Cevaba cevap dilekçesinin verildiği tarih

YANIT C**Dava dilekçesine eklenmesi gereken belgelerin eklenmemesinin sonucu ise ayardır.**

- Kanunî temsilciler
- İzin belgeleri
- Temsil belgeleri
- Avukatların belgeleri

Davanın Açılmasının Sonuçları:

maddî hukuk hem de usûl hukuku bakımından sonuçları vardır.

Davanın, esas itibariyle maddî hukuka göre taayyün eden hukukî ilişkiyi esas alması ve bu ilişkiden kaynaklanan hakkın, sahibince (davacı), bu hakka riayetle yükümlü olup bunu kendi iradesiyle yerine getirmekten kaçınan kişiye (davalı) karşı mahkeme önünde ileri sürülmesinden ibaret olması karşısında, ilişkin olduğu maddî hukuk ilişkisi bakımından sonuç doğurması doğaldır. Bunun yanında, davanın açılmasıyla birlikte, aynı zamanda bir usûl (yargılama) hukuku ilişkisi de başlatılmıştır. Her şeyden önce, bu ilişkide yeni (ayrı) bir süje daha vardır; bu süje, talep (uyuşmazlık) hakkında karar verecek olan hâkimdir.

Davanın açılması ile usûl hukuku ilişkisinin maddî hukuk ilişkisinin esaslarından ayrılan yönleri:

- Talebin muhatabının artık mahkeme olması
- Talebin içeriğinin mahkemece verilebilecek kararın içeriğine göre şekillendirilmesi

Davanın açılmasının hem maddî hukuk hem de usûl hukuku bakımından doğurduğu sonuçların ortaya çıkması için;

- Kanuna göre açılmış kabul edildiği tarihin önemli olması
- Dava dilekçesinin davalıya tebliğ edilmiş olmasının gerekli olmaması

11. Davanın açılmasının maddî hukuk bakımından sonuçları çerçevesinde aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Dava konusu hakkın kullanılmasının *hak düşürücü* süreye tâbi olduğu hâllerde, söz konusu hakkın kullanılması zımında dava açılmasıyla, ilgili hak düşürücü süre korunmuş olur.
- B. Şahıs varlığı haklarını dava yoluyla kullanan kişinin dava sırasında ölmesi durumunda, onun mirasçıları, küllî halef sıfatıyla, ilgili davaya devam edilmesini isteme hakkı ortadan kalkar.
- C. Sebepsiz zenginleşme hâlinde, geri vermekle yükümlü olan kişi, dava dilekçesinin kendisine tebliği anından itibaren iyiniyetli olduğunu ileri süremez.
- D. Alacaklının müteselsil borçlulardan birine karşı dava açması, zamanaşımının diğer müteselsil borçlular hakkında da kesilmesi sonucunu doğurur.
- E. Dava dilekçesinin tebliği bir tür ihtar olduğu için davalı temerrüde düşer.

YANIT B**Davanın açılmasının maddî hukuk bakımından sonuçları:**

- Zamanaşımının kesilmesi
- Hak düşürücü sürelerin korunması

- Bazı şahısvarlığı haklarının malvarlığı hakkına dönüşmesi
- İyiniyetin ortadan kalkması
- Davalının temerrüde düşmesi

Zamanaşımının Kesilmesi ve Hak Düşürücü Sürenin Korunması;

- Davanın açılması ile dava konusu alacak veya hak için zamanaşımı kesilir.
- Dava açılması ile kesilen zamanaşımı, yargılama sırasında iki tarafın yargılama ile ilgili her işleminden ve hâkimin her karar ve işleminden sonra tekrar kesilir.
- Alacaklının müteselsil borçlulardan birine karşı dava açması, zamanaşımının diğer müteselsil borçlular hakkında da kesilmesi sonucunu doğurur.
- Kısmî dava açılması halinde, zamanaşımı, sadece talep edilen alacak kesimi bakımından kesilir, talep edilmemiş olan alacak kesimi içinse işlemeye devam eder.
- Davanın görevsizlik, yetkisizlik veya dilekçenin kanunî unsurlarında noksanlık gibi bir sebeple açılmamış sayılmasına karar verilmesi hâlinde, dava açılmasıyla meydana gelmiş olan zamanaşımı kesilmesi artık hükümsüz olur (zamanaşımı hiç kesilmemiş duruma döner).

12. Dava zamanaşımı süresi dolmuş olanların Borçlar Kanununun 137. maddesi gereğince, davacı, dava açmak için kaç günlük süreden yararlanabilir?

- A. 10
- B. 30
- C. 40
- D. 50
- E. 60

YANIT E**Bazı şahısvarlığı Haklarının Malvarlığı Hakkına Dönüşmesi;**

- Nafaka, manevi tazminat ve evlenmenin feshi gibi bazı şahısvarlığı hakları, bu hakların dava yoluyla ileri sürülmesi hâlinde, artık malvarlığı hakkına dönüşür.
- Söz konusu hakları dava yoluyla kullanan (bu hakları dava yoluyla ileri süren) kişinin (davacının) dava sırasında ölmesi durumunda, onun mirasçıları, **küllî halef sıfatıyla**, ilgili davaya devam edilmesini isteyebilirler.

İyiniyetin Ortadan Kalkması;

Söz konusu tebligatla birlikte, artık davalı, davanın konusunu oluşturan talepten haberdar olduğu için iyi niyet ortadan kalkar. Sebepsiz zenginleşme hâlinde, geri vermekle yükümlü olan kişi, dava dilekçesinin kendisine tebliği anında ve bu sayede, daha önce bilmediği bir hu-

susta bilgi sahibi olduğundan, artık bu andan itibaren iyiniyetli olduğunu ileri süremez.

Davalının Temerrüde Düşmesi;

Dava dilekçesinin tebliği ile davalı temerrüde düşer. Zira, dava dilekçesinin tebliği bir tür ihtardır.

13. Aşağıdakilerden hangisi davanın açılmasının usûl hukuku bakımından sonuçları arasında kabul edilmez?

- A. Zamanaşımının kesilmesi
- B. Derdestlik
- C. Hak düşürücü sürelerin korunması
- D. Bazı şahısvarlığı haklarının malvarlığı hakkına dönüşmesi
- E. İyiniyetin ortadan kalkması

Davanın Açılmasının Usûl Hukuku Bakımından Sonuçları:

- Mahkemenin Davayı inceleme Zorunluluğu
- Derdestlik

Derdestlik, bir davanın görülmekte olmasıdır.

Tarafları, dava sebebi ve dava konusu aynı olan bir dava yeniden açılmaz. Bu, olumsuz bir dava şartıdır

YANIT B

Sebepsiz zenginleşme: Borcun kaynaklarından biri olan sebepsiz zenginleşme, bir kişinin haklı bir sebep olmaksızın bir başkası aleyhine (zararına) zenginleşmesidir. Sebepsiz zenginleşmede, bir kişinin malvarlığı artarken, bir başkasının malvarlığında azalma meydana gelmektedir.

Temerrüd: En genel anlamıyla bir borcun ifa edilmemesidir. Borca aykırı davranış hallerinden birisidir. Temerrüdden söz edilebilmesi için, borcun ifasının mümkün olması ve alacak muaccel hale gelmiş (ifa zamanı gelmiş) olmasına rağmen, borç ifa edilmemiş olmalıdır.

Dava şartlarının Davanın Açıldığı Tarihe Göre Belirlenmesi:

Dava şartları, kural olarak davanın açıldığı tarihe göre belirlenir.

14. Mahkeme dava şartlarının başlangıçta mevcut olup olmadığını en geç hangi dava aşamasında vermek zorunda tutmuştur?

- A. Dilekçeler (layihalar) aşaması
- B. Ön inceleme aşaması
- C. Tahkikat aşaması
- D. Sözlü yargılama aşaması
- E. Hüküm aşaması

YANIT B

Dava şartı noksanlığının giderilmesi mümkün ise;

- Usûlden reddedilir.

Dava şartı noksanlığı hüküm anında giderilmişse

- Dava usûlden reddedilemez.

15. İhtiyatî tedbire karar verilmese durumunda tedbir talep eden tarafın en geç ne zaman esas hakkında dava açması gerekir?

- A. Bu kararın uygulanmasının talep edildiği tarihten itibaren bir hafta içinde
- B. Bu kararın uygulanmasının talep edildiği tarihten itibaren iki hafta içinde
- C. Bu kararın uygulanmasının talep edildiği tarihten itibaren üç hafta içinde
- D. Bu kararın uygulanmasının talep edildiği tarihten itibaren dört hafta içinde
- E. Bu kararın uygulanmasının talep edildiği tarihten itibaren beş hafta içinde

YANIT B

NEVİN SU YAYINLARI SINAV
KAZANILDI.

4. DERS:

BÜRO

TEKNOLOJİLERİ

1.ÜNİTE**GÜNÜMÜZ BÜROLARI VE TEKNOLOJİ**

Bürolar, çalışanların iş hayatında yaygın olarak kullandığı mekânlardır. İhtiyacımız olan ürün ya da hizmetleri üreten işletmeler, devlet daireleri, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar gibi organizasyonların hepsinde işlerin bir kısmı bürolarda yürütülmektedir.

Büro, bir organizasyona ait işlerin, faaliyetlerin yerine getirildiği ortamdır. Büroların ortak özelliği bilgi üretimine dönük olmalarıdır.

SORULAR:

1. Aşağıdakilerden hangisi bir mesleğin icrası için kurulan bürolardan biridir?

- A. Çizim bürosu
- B. Teknik Büro
- C. Muhasebe
- D. Müşavirlik
- E. Vergi dairesi

YANIT D

2. Aşağıdakilerden hangisi bir mesleğin icrası için kurulan bürolardan biri değildir?

- A. Mimarlık
- B. Müşteri hizmetleri
- C. Avukatlık
- D. Noterlik
- E. Mühendislik

Bir mesleğin icrası için kurulan bürolar

- Mimarlık
- Avukatlık
- Noterlik
- Müşavirlik
- Mühendislik

YANIT B

Kamuya ait bürolar:

- Vergi Dairesi
- Trafik Şube
- Nüfus Dairesi

Özel sektöre ait bürolar:

Ürün, hizmet üretimi ve ticareti yapan işletmelerin faaliyetlerinin yürütüldüğü bürolar

- Çizim bürosu
- Teknik Büro
- Muhasebe
- Satış
- Müşteri Hizmetleri

Sivil toplum kuruluşlarına ait bürolar:

- Vakıflar, dernekler, sendikalar, meslek kuruluşları ve diğer gönüllü kuruluşlara ait bürolardır.
- Tema Vakfı
- Türk Eğitim Vakfı
- AKUT Arama Kurtarma Derneği
- Türk-İş Sendikası
- Mimarlar Odası

Bürolar:

- Hem imalat hem de hizmet sektöründeki işletmelerde yer alırlar ve genellikle daha büyük bir sistemin alt sistemidirler.
- Bilgi ve hizmet üretmeye yönelik faaliyetler gerçekleştirilir.
- Büyük ölçekli organizasyonlara ait bürolar büro otomasyonuna yönelmişlerdir.
- Bu büroların pek çoğu, bilgilerin yazılı ortam yerine elektronik ortamlarda tutulduğu bilgisayarlı sistemlere sahiptir.

Teknolojik, toplumsal ve kültürel faktörlerin etkisiyle büroların çehresi hızla değişmektedir.

Ağ tabanlı bilgi sistemleri çalışanlar ve organizasyonlar arasındaki iletişim maliyetlerini düşürmekte ve ortak projelerdeki koordinasyonu kolaylaştırmaktadır.

BÜRO ORTAMLARINI ETKİLEYEN TEMEL DEĞİŞİMLER:

Günümüz büro ortamlarında insan ile üretim ve mekân unsurları arasında zamana bağlı olarak sürekli değişen ve gelişen yani dinamik bir ilişki vardır.

3. Organizasyonların nihai amaçlarına ulaşması için gerekli bileşenler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

- A. İnsan- mekân- üretim
- B. İnsan- mekân- verim
- C. İnsan- mekân- motivasyon
- D. İnsan- mekân- iş tatmini
- E. İnsan- mekân- rahatlık

İnsan ve üretim arasındaki ilişkilerin büro ortamında ortaya çıkardığı sonuçlar

- Verim
- Motivasyon
- İş tatmini
- Rahatlık
- Güvenlik

YANIT A

4. Aşağıdakilerden hangisi büroların uzun dönemli başarı göstergeleri kapsamında değerlendirilmeye alınmaz?

- A. Kârlılık
- B. Etkin hizmet
- C. Küreselleşme
- D. Yaratıcılık
- E. Organizasyonel yenilenme

Uzun dönemli başarının göstergeleri:

- Kârlılık
- Etkin hizmet
- Yaratıcılık
- Organizasyonel yenilenme
- Müşteri memnuniyeti

YANIT C

Büro ortamlarının gelişmesinde etkili olan temel etmenler :

- Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler
- Organizasyonlar arası rekabet
- Küreselleşme

Bilgi ve İletişim Teknolojilerindeki Gelişmelerin olası etkileri:

- Çalışanları iş yerlerine bağımlılıktan kurtarmıştır. Yöneticilerin ve çalışanların birbirleriyle bilgi alışverişinde bulunmaları mümkün olabilmektedir.
- Bilgi işlemek olan personelin önemini daha da arttırmıştır.
- Bilgiye erişimi kolaylaştırmıştır.
- İşlerin bütünleşmesine neden olmuştur.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde gelişmelerin büro teknolojilerinde neden olan değişiklikler

- Dijital teknolojiye sahip araçların çoğalması
- Daha önce bir çok aracı kullanarak ayrı ayrı yerine getirilen işlevler tek bir araç bünyesinde toplanmaya başlamıştır.
- Kızıl ötesi dalgalar ile büro araçlarının kablolu ya da en az kablo bağlantısıyla çalışmaya başlaması

5. Aşağıdakilerden hangisi büro ortamlarının gelişmesinde etkili olan küreselleşmenin yarattığı etki kapsamında yer almaz?

- A. Kızıl ötesi dalgalar ile büro araçlarının kablolu ya da en az kablo bağlantısıyla çalışmaya başlaması
- B. Ticari ve etkileşim platformu olması amacıyla hazırlanan Web sitelerinin önemli bir kısmı birden fazla dilde hazırlanmaktadır.
- C. İşletmeler, İnternet sayesinde işbirliği için artık daha kolay ortak bulabilmesi
- D. Ürettiği mal ve hizmetleri dünyanın her tarafına ihraç edebilmesi
- E. Hammadde ve malzemelerini daha ucuza sağlayabilmesi

YANIT A

NEVİN HOCA HER DAİM YANINIZDA, HERZAMAN DESTEK, TAM DESTEK

BİR HİZMET ÜRETİM SİSTEMİ OLARAK BÜROLAR

Üretim Sistemleri:

Hemen her örgütün temel fonksiyonu, mal ve/veya hizmet şeklinde üretim yapmaktır. Gıda maddelerinden taşıt araçlarına kadar çeşitli mamullerden ve eğitimden sağlığa kadar birçok hizmet türünden söz etmek mümkün olmakla birlikte, tüm üretim faaliyetlerinin yapısı genel olarak birbirine benzer

10. Aşağıdakilerden hangisi uzaktan çalışmaya konu olan işveren politikalarından biri değildir?

- A. Sosyal haklar
- B. İşyeri Güvenliği
- C. Çalışma Saatleri ve Ücretler
- D. Gizlilik
- E. Belge ve Bilgilerin Güvenliği

YANIT A

İnsan, makine, hammadde, enerji gibi girdileri istenilen ürün veya hizmete dönüştürmeye yönelik elemanlardan ve faaliyetlerden oluşan bu yapı, üretim sistemi olarak adlandırılır.

Girdiler ya da üretim faktörleri:

- Sisteme dışarıdan alınan unsurlardır. Bunlardan bir kısmı insan, makine, para, metot (teknoloji) gibi sistem kaynakları, bir kısmı da işlenmek üzere alınan malzemelerdir.

Dönüşüm süreci :

Girdileri amaçlara uygun şekilde çıktılara dönüştürmeye yönelik işlemlerdir.

Dönüşüm sürecinde çalışanların göstermiş oldukları faaliyetler:

- Yönetim faaliyetleri
- Teknoloji
- Üretim yöntemlerinin uygulanması

İmalat sistemlerinde fiziksel

Ulaştırımda yersel (mekânsal)

Depolama faaliyetlerinde zamansal fayda sağlanmasına yönelik işlemler olabilir.

Sağlık sistemlerinde, hastaların tedavisi örneğinde olduğu gibi, fizyolojik bir dönüşüm vardır.

Büro sistemlerinde süreç:

Bir bilgi işlem süreci söz konusudur.

Geri bildirim yoluyla;

- Sistem çıktısı, beklenenlerle veya standartlarla karşılaştırılır ve varsa sapmaların düzeltilmesi için sisteme bilgi gönderilir.
- Kullanıcı ya da müşterilerden gelen şikâyetlerin, ürünü ya da hizmetleri iyileştirmeye yönelik olarak kullanılması, geri bildirim işlevinin tipik bir örneğidir.

10. Aşağıdakilerden hangisi Hizmet Sistemlerinin Özelliklerinden biri değildir?

- A. Hizmet verilen ile hizmet verenin genellikle bir arada olması

- B. Girdilerin çok değişkenlik göstermesi
  - C. Emek yoğun niteliği
  - D. Genellikle standart bir çıktının tanımlanması
  - E. Verimlilik ölçümünün zor olması.
- Genellikle standart bir çıktı tanımlanamaması

YANIT D

11. Aşağıdakilerden hangisi büro sisteminin girdilerin biridir?

- A. İnsan gücü
- B. Donanım
- C. Mesajlar
- D. Malzeme
- E. Para

Büro sisteminin girdileri:

- Bilgi (enformasyon)
- Sözlü veya yazılı istekler direktifler
- Mesajlar
- Formlar
- Bilgisayar veya benzeri bilgi işlem makine-lerinin çıktıları
- Bilgilerin işlenmesi veya talebin karşılanması amacıyla bulundurulmuş kaynaklardır.

YANIT C

Hizmet talepleri:

Hizmet talep edenlerin doğrudan ya da dolaylı başvurusu şeklinde ortaya çıkar.

12. Aşağıdakilerden hangisi büro kaynaklarından biri değildir?

- A. Formlar
- B. İnsan gücü
- C. Donanım
- D. Malzeme
- E. Para

Bilgilerin işlenmesi veya talebin karşılanması amacıyla bulundurulmuş kaynaklar- büro kaynakları

- İnsan gücü
- Donanım
- Malzeme
- Para
- Diğer fiziksel kaynaklar

YANIT A

24. Aşağıdakilerden hangisi büroda bilgi üretim analizi kapsamında yer alan temel faaliyetlerden biridir?

- A. Düzeltme
- B. Bilgisayara bilgi girme
- C. Özetleme
- D. Büroya gelen mektup, e-posta, vb. açmak ve gözden geçirmek
- E. Veritabanlarına veri girme

Bilgi Üretimi /Analizi

- Mektup, rapor, bilgi notları oluşturma
- Verileri düzenleme, özetleme, yorumlama
- Sunum oluşturma

- Elde edilen bilgilere dayalı olarak karar alma ve önerilerde bulunma

YANIT C

Bilgi Arama

- Veritabanlarına, İnternete ve İtranete erişim
- Organizasyon çalışanlarına ilişkin bilgi arama
- Organizasyon dışındaki kişilere ilişkin bilgi arama
- Referans el kitapları ve kitaplardan yararlanma

25. Aşağıdakilerden hangisi bilgi işleme faaliyetlerinden biri değildir?

- A. Editörlük
- B. Organizasyon dışındaki kişilere ilişkin bilgi arama
- C. Veritabanlarına veri girme
- D. Fotokopi yoluyla çoğaltma
- E. İşlem tabloları oluşturma

Bilgiyi İşleme

- Düzeltme (Editörlük)
- Bilgisayara bilgi girme
- Büroya gelen mektup, e-posta, vb. açmak ve gözden geçirmek
- Veritabanlarına veri girme
- Fotokopi yoluyla çoğaltma
- Büro dışına gidecek evrakları hazırlama
- Çek, sipariş, fatura, vb. belgeleri hazırlama
- İşlem tabloları oluşturma

YANIT B

Bilgi İletişimi:

- Telefonları yanıtlama
- Organizasyon içi ve dışı bilgi taleplerini karşılama
- Sunum hazırlama ve sunuş yapma

Bilgi Yönetimi:

- Takvime bağlı etkinliklerin yönetimi
- Veritabanları ve dosyaların bakımı
- Finansal kayıtların tutulması

BÜRO TEKNOLOJİLERİ VE OTOMASYON

Teknoloji:

- Bir çıktının elde edilmesinde yararlanılan bilgi, yöntem, hammadde ve donanımın tümünü ifade eden bir kavramdır.
- Telefon, bilgisayar, yazılım ya da ağlardan daha fazlasıdır; iş yapma yöntemleri ve biçimleri, enformasyon yapıları ve bunların bilgi işçileri tarafından kullanılma biçimleri de teknoloji kavramının içerisinde yer alır.
- Ulaşılmaya çalışılan temel amaçlar ya da sonuçlar olmadığının, onun yalnızca bir araç olduğunun akıldan çıkarılmaması gerekir.
- İnsanlar teknoloji yoluyla sahip oldukları bilgi, beceri, malzeme ve araçları kullanma-

rak iş yapma yeteneğini artırır, buldukları ortamı iyileştirmeye çalışır.

26. Bürolarda gerçekleştirilen faaliyetlerin daha etkin ve verimli olması yanında çalışma koşullarının iyileştirilmesini hedefleyen kavram aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A. Otomasyon
- B. Teknoloji
- C. Büro teknolojisi
- D. Büro otomasyonu
- E. Büro sistemleri

YANIT C

27. İnsan becerisine dayalı olarak elle (manuel) yapılan işlerin makineler yoluyla otomatik olarak gerçekleştirilmesini ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A. Otomasyon
- B. Teknoloji
- C. Büro teknolojisi
- D. Büro otomasyonu
- E. Büro sistemleri

YANIT A

28. Donanım, yazılım ve ağ teknolojilerinden oluşan kavram aşağıdakilerden hangisini ifade etmek için kullanılmaktadır?

- A. Otomasyon
- B. Teknoloji
- C. Büro teknolojisi
- D. Büro otomasyonu
- E. Büro bilgi teknolojisi

Büro otomasyonunun unsurları:

- Büro bilgi teknolojisi
- Tasarım yöntemleri ve teknikler
- Büro organizasyonu ve kültür

YANIT D

5. DERS:

CEZA HUKUKU

**BU ESER: KONU ANLATIMLI,
HAP BİLGİLİ , 1100 TEST
SORULU, 490 SAYFA BİR Kİ-
TAPTIR.**

1.ÜNİTE : CEZA HUKUKUNA GİRİŞ VE CEZA KANUNU

GÖRÜNÜŞTE NORMLAR ÇATIŞMASI

Devletin hukuk düzeninin bir kolu olan **ceza hukuku**, failin kişiliğine göre değişebilen, cezaî sonuçlarla (müeyyidelerle) yasaklanan hukuka aykırı fiilleri (suçları) öngören hukuk normlarının bütünü olarak tanımlamak mümkündür.

Bu arada, doğrudan belirli fiilleri yasaklamamakla birlikte, cezaî sonuçların uygulanabilmesi şartlarını belirten normlar ile bu sonuçların türünü, biçimini gösteren normlar da bu hukuk dalına aittir.

Söz konusu normların bulunduğu yer önemli değildir. Gerçekten de Ceza Kanunu dışındaki kanunlarda yer alan bazı normlar da cezaî bir nitelik taşıyabilir.

Modern ceza hukuku bölümleri:

- Hukuka aykırı fiil
- Failin kişiliği
- Cezaî sonuçlar

Hukuka aykırı fiil veya suç:

Ceza hukukunun temelini oluşturur.

Fiilden vazgeçilmesi halinde terörcü ve özgürlükleri yok edici, yani bireyin sadece tasavvurlarına, iç davranışlarına, sübjektif durumlarına veya şüphelere dayanan, dolayısıyla ortada suç olmasa bile bireyin tehlikeliliğini esas alarak onu yaptığından ötürü değil, oluş biçiminden ötürü takip eden bir ceza hukuku ortaya çıkar.

Failin kişiliği:

Modern ceza hukukunun insanileştirici özelliğini oluşturur.

Esas konusu, sadece kendi kişiliğine sahip bir insanın davranışlarıdır.

Fiilin kaynağı, oluşumu ve amaçları yönünden anlaşılmasına ve değerlendirilmesine hizmet etmektedir.

Suç ve suçlu birbirinden ayrılmaz bir bütündür.

Fiil, failin kişiliğinin bir yansımasıdır ve fail de fiilde yaşamaktadır.

Failin kişiliğinin cezaî sonuçlarla ilgili olarak önemli bir role sahiptir.

Zira bu sonuçlar, kendisine uygulanan bireyin kişiliğine uydurulmadığı takdirde ne ödetici, ne de önleyici-eğitici hedefe ulaşılabilir.

Çağdaş ceza hukukunda failin kişiliğinin giderek daha fazla göz önünde bulundurulması, bu hukuku, hukukun diğer dallarından sürekli olarak farklılaştırmakta ve uzaklaştırmaktadır. Gerçekten hukukun diğer dalları yönünden failden çok fiil önem taşır.

C. Nihayet cezaî sonuçlar

Ceza hukuku anlamında hukuka aykırı fiile, yani suça özelliğini veren ve onu diğer hukuka aykırı fiillerden ayıran husustur.

Cezaî sonuçlar

→ Caydırma ve ıslah araçlarıdır.

Ceza Hukuku: Failin kişiliğine göre değişebilen, cezaî sonuçlarla yasaklanan hukuka aykırı fiilleri öngören hukuk normlarının bütününden oluşan hukuk dalıdır.

Bugün “ceza” veya “ceza müeyyidesi” yerine, daha kapsamlı bir kavram olan cezaî sonuçlar kavramını kullanmak gerekmektedir. Zira günümüzde suç için öngörülen müeyyide sadece “ceza”dan ibaret değildir.

Geleneksel ceza hukukunun uzun süre devam eden gelişimi sonunda ortaya çıkan sistem cezaî sonuçlar sistemi

Cezaî sonuçlar sistemi suç, faillerinin değişik kişiliklerine göre yerine getirdiği işlevler

- Ödetici
- Tedavi veya ıslah
- Etkisizleştirici

Hakim anlayışa göre, cezaî nitelikteki hukuk düzeninin işlevi

Sadece toplumun varlığını güvence altına almak, yani ortak hayatın temel ve kaçınılmaz şartlarını garanti altına almaktan ibarettir.

Hukuk:

Sosyal topluluğun korunması amacını güden ve bu amaçla bireysel özgürlüklere getirilmiş bulunan bir sınırlamalar sisteminden ibarettir.

hukuk düzeni yönünden olduğu kadar, ceza hukuku

yönünden de gerçeğe uygun sayılamaz.

hukukun ilk planda, bir sınırlar düzenlemesi olarak ortaya çıktığı doğru ise de, günümüzde hukuk sadece bu işlevle yetinemez.

Hukuk, organize edici, itici ve geliştirici bir işleve de sahiptir.

Çağdaş devlet, bireylerin menfaatleri arasındaki çatışmaları gidermek ve bunları uyumlu hale getirmek gibi sadece negatif bir işlevle yetinemez. O, aynı zamanda, hem ortak hayat şartlarını korumak, hem bu şartları geliştirmek, hem de belirli hedeflere yöneltmek için toplumsal bilinci değiştirmek gibi amaçlarla, aktif bir davranış da ortaya koyar. Çağdaş devlet, kamu düzeninin koruyucusu olmaktan

öte, toplumun eğitici ve yönlendiricisidir veya öyle olmak ister.

Devletin bu geliştirici işlevi, kendisini ceza hukuku alanında da göstermektedir.

Çünkü ceza, devletin sosyal hayatı etkilemek ve onu değiştirmek için başvurabileceği araçların en etkili olanlarından biridir.

Ceza hukukunun işlevleri

- ➔ Yaşamın temel şartlarını koruma işlevi
- ➔ Baskı ve ayrıcalıkları koruma işlevi

Ceza hukuku anlayışları

- Baskıcı ceza hukuku
- Ayrıcalıkçı ceza hukuku
- Özgürlükçü ceza hukuku

SORULAR:

1. Polis hukuku ile birlikte, resmî doğruyu veya devletin doğru kabul ettiğini, düşünce ayrılıklarına karşı korumanın, politik alt etmenin ve iktidarı korumanın aracı olarak kullanan ceza hukuku türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Teknik ceza hukuku
- B. Özgürlükçü ceza hukuku
- C. Ayrıcalıkçı ceza hukuku
- D. Kapitalist ceza hukuku
- E. Baskıcı ceza hukuku

YANIT E

2. Eşit olmayanlar arasında eşitliği ve özgürlüğü sağlamaktan çok, eşitler arasındaki eşitliği ve özgürlüğü garanti altına alan ceza hukuku türüne ne ad verilir?

- A. Teknik ceza hukuku
- B. Özgürlükçü ceza hukuku
- C. Ayrıcalıkçı ceza hukuku
- D. Kapitalist ceza hukuku
- E. Baskıcı ceza hukuku

Ayrıcalıkçı ceza hukuku:

- Sosyal sınıflar arasındaki derin, fiili veya hukukî ayrıcalıklar üzerine dayandırılan ve bireyci-liberal tipteki demokrasilerin hakim olduğu toplumlara özgü bir ceza hukukudur.
- Mutlakiyetçi devletin baskıcı tipinden uzaklaşmış ve ilan edilen işlevinin özgürlükleri korumak olmasına rağmen, karşıt sosyal çıkarların çatıştığı durumlarda ekonomik yönden daha güçlü olanın çıkarını, güçsüz olanın zararına, korumaya hizmet etmektedir.

YANIT C

3. Mağdura ve suçluya, sosyal savunmaya ve özgürlüklere ilişkin şartların dengeli bir sentezini sağlayarak, bir yandan özel ve kamusal sùjelerin saldırılarına karşı vatandaşların temel haklarını, sosyal menfaatleri, demokratik kurumları, yani uygar bir biçimde birlikte yaşamak için gerekli olan şartların bütününe koruyan, öte yandan da bireylere hukukî kesinlik ve

eşitlik sağlayarak, tarafların aleti haline gelmeyecek ve adli keyfilikleri önleyecek şekilde oluşturulan ceza hukuku türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Teknik ceza hukuku
- B. Özgürlükçü ceza hukuku
- C. Ayrılıkçı ceza hukuku
- D. Kapitalist ceza hukuku
- E. Baskıcı ceza hukuku

Böyle bir ceza hukuku, özgürlükleri, belli bir tarihi dönemdeki insan düşüncesinin idrak edebildiği kadarıyla koruyan ve insanın kurtuluşu gibi, tam olarak gerçekleştirilemeyen, ancak takip edilmesi, arkasından koşulması gereken bir idealdir.

YANIT B

TÜRK CEZA KANUNU'NA HAKİM OLAN ANLAYIŞ

1926 tarihli Türk Ceza Kanunu da liberal muhafazakâr bir ideolojinin ürünüydü.

Ancak bu Kanun, 1936 yılında (3038 sayılı Kanunla) 1930 tarihli Rocco Kanunu'na göre yapılan değişiklikler ve getirilen yeniliklerle **baskıcı ve ayrıcalıklı** özellikler taşıyan bir ceza kanununa dönüşmüştü.

1991 yılından itibaren Avrupa Birliği hedefine paralel olarak, baskıcı hükümlerin Kanundan çıkarılması veya değiştirilmesi çalışmaları hızlanmıştır. Bu gelişmelerin ve iyileştirmelerin yoğunlaştığı bir dönemde hazırlanan ve kanunlaşan 2004 tarihli Türk Ceza Kanunu, belli bir ceza hukuku anlayışını yansıtmamaktadır.

Ceza muhakemesi hukuku

Muhakemeyi, yani devlet organlarının ceza kanununun ihlâl edilip edilmediğini, ihlâl edene verilecek cezayı belirlemeye yönelik faaliyetini düzenleyen hukuk dalıdır.

Ceza hukuku ile ceza muhakemesi hukuku arasındaki en önemli farklar

- Kanunların zaman yönünden uygulanması ve yorumu yönünden ortaya çıkmaktadır.

Ceza kanunları kural olarak

- Geçmişe uygulanmazlık ilkesi
- Kıyas yasağı

Ceza muhakemesi hukukunda

- Kıyas yasağı bulunmadığı gibi
- Derhal uygulanırlık ilkesi hakimdir.

Bir norm, eğer suçun var olabilmesi için gerekli şartları, uygulanması gereken müeyyidenin türünü ve özelliklerini belirlemeye yönelik ise

- Ceza hukukuna

18. yüzyılda Avrupa'da gerçekleşen aydınlanma hareketinin ortaya koyup geliştirdiği yürütme gücünün müdahalesine karşı yargılama makamlarının bağımsızlığının garanti altına alınması ve devletin sınırsız gücüne ve kamu görevlilerinin keyfiliklerine karşı bireyin korunması gereklerinin sonucu olarak,

günümüzde cezanın, bunun uygulanması için kanunun aradığı şartların gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemekle görevli yargılama makamları tarafından verilmesi kabul edilmiştir. Yargılama organlarının bu faaliyetinden muhakeme adı verilen faaliyetler bütünü doğar.

Eğer bir ihlâl gerçekleştiğinde kanunun belirlediği müeyyidenin faile ulaşmasını sağlayan faaliyetler bütünü düzenlemeye yönelik ise

- Muhakeme hukukuna ait sayılacaktır.

Ceza Normunun Tanımı ve Özellikleri Nelerdir?

- ➔ Ceza hukuku, sadece Ceza Kanunu'nda değil, aynı zamanda diğer genel ve özel kanunlarda yer alan cezaî nitelikteki hükümlerin bütününden oluşur.
- ➔ Cezaî nitelikteki her bir kanun hükmüne **ceza normu** denir.

4. Aşağıdakilerden hangisi ceza normunun özellikleri arasında yer almaz?

- A. Emredici olması
- B. Cezai nitelikte her bir kanun hükmü olması
- C. Belirli davranışları devletin amaçlarına aykırı olarak nitelendirmek anlamında, değerlendireci olması- antisosyal davranışlar olarak nitelendirilmiş olur.
- D. Sadece devlet tarafından konulabilmesi
- E. Çeşitli kurumların statülerinde öngörülen normları kapsaması

Çeşitli kurumların statülerinde öngörülen ve ceza normlarına benzeyen normlar, gerçek anlamda ceza normları değildir.

YANIT E

Asıl ceza normları

- Kural
- Müeyyide

5. Belirli bir davranışta bulunma emri yada belirli bir hareketi yapmama veya yapma emri aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A. Kural
- B. Müeyyide
- C. Kanuni tip
- D. Kısmi norm
- E. Tamamlayıcı norm

YANIT A

6. Kuralın ihlâlini izlemesi gereken hukukî sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Kural
- B. Müeyyide
- C. Kanuni tip
- D. Kısmi norm
- E. Tamamlayıcı norm

YANIT B

Ceza kuralları

Genellikle yasak biçimindedirler; yani bunlar belirli bir hareketi yapmayı, belirli bir sonuca neden olmayı yasaklamaktadırlar.

Bazı hallerde, bunlar belirli bir hareketin yapılmasını emretmek suretiyle, emir şeklinde ortaya çıkarlar.

7. Kuralda yapılması veya yapılmaması gerekenin, suçu oluşturan fiilin tanımı aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A. Kural
- B. Müeyyide
- C. Kanuni tip
- D. Yorumlayıcı tip
- E. Suç tanımı

Kanuni tip veya kanuni tanım denir.

YANIT C

Müeyyide, yani kuralın ihlâlinden doğan cezaî sonuç

Kötülük tehdidini içerir ki bu da cezadır.

Bu tehdit, bir arada yaşayanları ceza kuralına saygılı olmaya ikna etmek için, bir acıyı, ızdırabı muhtemel göstererek bireylerin iradesi üzerine psikolojik bir baskıda bulunmaya yöneliktir.

Kural ve müeyyide bir tek kanun hükmünde yer almayabilir.

8. Normun çeşitli hükümlere dağılmış halde olup bu hükümlerin sadece kuralı veya sadece müeyyideyi içermesi aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilir?

- A. Tamamlayıcı norm
- B. Eksik norm
- C. Yorumlayıcı norm
- D. Kısmi norm
- E. Bütünleyici norm

YANIT B

9. Asıl ceza normlarının kapsamını belirlemek veya onların uygulanmalarını düzenlemek işlevini yerine getiren hükümleri ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Tamamlayıcı norm
- B. Eksik norm
- C. Yorumlayıcı norm
- D. Kısmi norm
- E. Bütünleyici norm

YANIT A

Ceza Normlarının Muhatabı

Herhangi bir kimse yönünden ve şartsız olarak gerçekleşmek amacını güderler ve bu emirler; bunları bilmeyenlere dahi uygulanır .

Ceza Hukukunun Kaynağı

- Kanunilik ilkesi

Kanunilik İlkesi

İşlendiği zamanın kanunu tarafından açıkça suç sayılmayan bir fiili cezalandırma ve kanun tarafından açıkça tesbit edilmeyen bir ceza ile cezalandırma yasağını ifade eder.

Sadece kanun tarafından suç olarak öngörülen fiilleri suç kabul etmek gerekmektedir.

Bunun iki temel sonucu vardır:

- a. Antisozyal olsalar bile kanunun açıkça suç saymadığı hareketler cezalandırılmaz.
- b. Kanunun açıkça suç saydığı hareketler, sosyal yönden tehlikeli olmasalar bile, cezalandırılır.

Fiile suç olma özelliğini veren

- Kanunun onu açıkça suç olarak öngörmüş olması
- Kanunun onun için tesbit ettiği müeyyidenin ceza müeyyidesi olması

Kanunilik ilkesi:

Yürütmenin ve yargının keyfilikliğini önlemeye, hukukî kesinliği ve eşitliği sağlamaya yönelik olduğu için, birey haklarının garanti altına alınması yönünden

yeri doldurulamayacak bir işleve sahiptir.

Kanunilik ilkesinin alt ilkeleri:

- Kanunun tekelciliği
- Kanunun açık ve kesin olması
- Kanunun geçmişe uygulanmazlığı

Hakim anlayışa göre ceza normu, bütünü itibarıyla, toplumu oluşturan kişilere olduğu kadar norma itaat ettirmekle görevli devlet organlarına da yönelmiştir.

Ne var ki, ülkede yaşayanların konumu ile yargıcın konumu farklıdır. Birinciler, kurala uygun davranmak zorundadırlar; oysa ikinciler, kural ihlâl edildiğinde, müeyyideyi uygulamak zorundadırlar.

Ceza normu devletin egemen iradesinin bir işlemi ise de, hukukun nihai kaynağı halkın bilinci, vicdandır. Gerçekten de örf, dil, sanat v.s. gibi hukuk da, ana hatları ile, halk ruhunun ürünüdür ve onun özelliklerini taşır.

10. Ceza hukukunda yargılama gücü ve yürütme gücünün keyfilikliğini önleyen ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Kanunun tekelciliği
- B. Kanunun açık ve kesin olması
- C. Kanunun geçmişe uygulanmazlığı
- D. Yeni suçlar yaratılmaz hipotezi
- E. Kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi

YANIT A

Kanunun tekelciliği ilkesi

- Yazılı olmayan kaynakları (örf ve âdet gibi) reddetmekle ve böylece yargıcı kanuna tabi kılmakla, yargılama gücünün keyfilikliğini; yasa dışı yazılı kaynakları reddetmekle de yürütme gücünün keyfilikliğini önler.

5. DERS: CEZA HUKUKU

5. ÜNİTE: SUÇUN HUKUKİ SONUÇLARI, CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİ, CEZALANDIRABİLİRLİK VE CEZALANDIRILABİLİRLİĞİN ÖRETDAN KALKMASI

5. ÜNİTE :**Suçun Hukuki Sonuçları:****Ceza ve Güvenlik Tedbirleri-
Cezalandırılabilirlik ve Cezalandırılabilirliğin Ortadan Kalkması****Cezanın Mahiyeti:**

Devlet tarafından verilen ceza bir kamusal müeyyidedir. Devlet çok defa ceza hukuku dışında kalan cezalara da başvurur. Özellikle **idari cezalar**, bu yönden büyük önem taşır. Bu itibarla devlet tarafından verilen cezalar alanında, suçun sonucu olan cezaları diğerlerinden ayırmak gerekir.

Ceza hukuku anlamında cezaları diğer kamusal cezalardan ayıran özellikler

- Cezayı veren organ
- Cezanın verilmiş şekli
- Ceza hukuku anlamında cezayı verecek olan makam, adli makamdır ve bu ceza, ceza muhakemesi sonucunda verilir.

Cezanın Esası:

Suç işleme eğiliminin, Lombroso'nun iddia ettiği gibi, belli bir insan kategorisine özgü olmadığı, genel bir karakter taşıdığıdır. Suç işleme eğilimi, az veya çok, gizli bir şekilde hemen bütün insanlarda vardır. Hal böyle olunca, suç, bunu işleyen bakımından bir ihtiyacın tatminini, yani bir hazzı ifade eder.

Ceza: Bir emri ihlâl eden kimseye çektirilen acıdır. Ceza, maddi yönden, bireysel bir varlığın yok edilmesinden veya sınırlamaya uğramasından ibarettir.

Modern devletlerde ise, ceza genellikle üç varlık üzerinde etkili olmaktadır

- Hayat (ölüm cezası)
- Özgürlük (bireysel özgürlüğü bağlayıcı cezalar)
- Malvarlığı (para cezası)

İnsanları suç işlemekten alıkoyan vasıtalar:

- Ceza
- Sosyal duygular
- Bireysel görev duygusu
- Şeref ve haysiyet duygusu
- Toplumsal inanç
- Dini inanç

İnsanların bir araya geldiği ve bu itibarla çatışmaları kaçınılmaz olan menfaatlerin birlikte var olabilmesi için bir disipline gerek duyulan her yerde, daima bir cezalandırma sisteminin var olduğu olgusu, bu zorunluluğu ortaya koymaktadır.

SORULAR:**1. Cezanın işlevi kapsamında aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A. Cezanın kendisine uygulananda doğan etkisi cezanın etkisidir.
- B. Tenkil düşüncesi cezanın geçmişe olan etkisinden kaynaklanır.

- C. Önleme düşüncesi cezanın geleceğe yönelik olan etkisinden kaynaklanır.
- D. Cezanın suç işlemekten alıkoymak konusunda ülkede yaşayan herkes üzerindeki etkisine özel etki denir.
- E. Cezanın suç işleyen kişi üzerindeki yetkisine özel etki denir.

Cezanın etkisi:

Cezanın kendisine uygulananda doğurduğu etkilerdir.

Cezanın geçmişe olan etkisinin kaynağı:

Tenkil düşüncesi

Cezanın geleceğe yönelen etkisinin kaynağı:

Önleme düşüncesi

Önleme düşüncesi :

Genel önleme

Özel önleme

Genel önleme:

Cezanın suç işlemekten alıkoymak konusunda ülkede yaşayan herkes üzerindeki etkisidir.

Özel önleme:

Cezanın suç işleyen kişi üzerindeki yetkisi, yani onu yeni bir suç işlemekten alıkoyan etkisi anlaşılır.

YANIT D**Cezanın işlevi hakkındaki teorilerin temel düşünceleri**

- Kefaret (ödetme)
- Korkutma
- Islah

2. Cezanın işlevi hakkında verilen teoriler kapsamında aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Ceza yapılanın karşılığı ve bedeli kefarete teorisine aittir.
- B. Bir acıdan ibaret olan ceza, suç işlemeye eğilimli olan kimseleri, suç oluşturan davranışlardan alıkoyma amacını güdüyorsa korkutmaya ilişkin teori kapsamında ele alınır.
- C. Suçlunun davranışıyla, suç oluşturan davranışları işlemeye eğilimli olduğunu ortaya koyduğu ilkesinden hareket eden teori ödetme teorisidir.
- D. Yeniden suç işlemesini önlemek amacıyla suçluyu iyileştirmek, geliştirmek ve topluma yeniden kazandırmak gerekliliğini ileri süren teori ıslah teorisidir.
- E. Cezanın esas işlevi ıslah teorisine ile açıklanır.

YANIT C

Cezanın gerçek işlevi kefarete değil, hukuk düzenini, bir başka deyişle toplumun varlığını ve gelişmesini tehlikeye koyan davranışlara karşı toplumu korumaktır.

Kefarete ilişkin teoriler:

Ceza yapılanın karşılığından, bedelinden başka bir şey değildir. Suçlu hukuk düzeninin bir emrini ihlâl

etmiştir; öyle ise bir cezaya müstehaktır ve cezalandırılması gerekir.

Korkutmaya ilişkin teoriler:

Cezaya korkutucu etkisi ile suçları önleyici bir işlev yüklemektedirler. Bir acıdan ibaret olan ceza, suç işlemeye eğilimli olan kimseleri, suç oluşturan davranışlardan alıkoyma amacını güder.

İslah teorileri:

Suçlunun davranışıyla, suç oluşturan davranışları işlemeye eğilimli olduğunu ortaya koyduğu ilkesinden hareket ederler. Yeniden suç işlemesini önlemek amacıyla suçluyu ıslah etmek, yani iyileştirmek, geliştirmek ve topluma yeniden kazandırmak gerekir. Bu itibarla cezanın esas işlevi ıslahıdır. Cezanın gerçek işlevi kefarete değil, hukuk düzenini, bir başka deyişle toplumun varlığını ve gelişmesini tehlikeye koyan davranışlara karşı toplumu korumaktır.

3. Cezaların failin kişiliğine uydurulabilmesi için zorunlu ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Cezanın şahsiliği ilkesi
- B. Cezanın kanuniliği ilkesi
- C. Cezanın orantılı olması ilkesi
- D. Cezanın bölünebilirliği ilkesi
- E. Cezanın tamir edilebilirliği ilkesi

Cezanın Özellikleri:

- Cezalar şahsîdir (cezanın şahsiliği ilkesi)- Kimse başkasının fiilinden sorumlu tutulamaz” denilerek söz konusu ilkeye açıklık getirilmiştir.
- Cezanın uygulanması kanun tarafından kesin bir şekilde düzenlenmiştir (cezanın kanuniliği ilkesi)- yargıç tarafından verilen ceza, ancak kanunda gösterilen hallerde geri alınabilir.
- Ceza suç ile orantılı olmalıdır (cezanın orantılı olması ilkesi)- Bu ilke kefarete anlayışının bir sonucudur.
- Ceza bölünebilir olmalıdır (cezanın bölünebilirliği ilkesi). Bu, cezaların failin kişiliğine uydurulabilmesi için zorunludur- sabit cezalardan kaçınılmalıdır.
- Cezalarla ilgili hataların tamir edilebilir olması gerekir (cezanın tamir edilebilirliği ilkesi). Esas olan adlî hataların önlenmesidir.- Ölüm cezasına yöneltilen en ciddi eleştirilerden biri de adlî hataların tamir edilmesine imkan vermemesidir.
- Cezalar insanî olmalıdır (insanîlik ilkesi). Yani cezalar insan haysiyetiyle bağdaşmaz nitelikte olmamalıdır

YANIT D

Cezalar:

- Hapis cezası
- Adlî para cezaları

Hapis cezaları:

- Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası
- Müebbet hapis cezası
- Süreli hapis cezası

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası:

Hayat boyu devam eden bir ceza olup kanun ve tüzükte belirtilen sıkı güvenlik rejimine göre çektirilir .

Müebbet hapis cezası:

Hayat boyu devam eden bir ceza olup çektirilmesi ile ilgili olarak Ceza Kanununda açık bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Süreli hapis cezası:

Belirli bir süre ile hükümlünün özgürlüğünden mahrum edilmesi sonucunu doğuran bir cezadır. Bu cezanın süresi, kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde bir aydan az, yirmi yıldan fazla olamaz.

Adlî para cezası:

Hükmedilen miktarın devlet hazinesine ödenmesinden ibarettir.

- Bu ceza, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktarın beşle çarpılmasından elde edilen miktardan az, kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, yedi yüz otuzla çarpılmasından elde edilen miktardan fazla olamaz.
- Adli para cezasının seçimlik ceza olarak öngörüldüğü suçlarda bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırı, o suç için öngörülen hapis cezasının alt sınırından az, üst sınırı da yine o suç için öngörülen hapis cezasının üst sınırından fazla olamaz.

Cezanın Somut Olarak Belirlenmesi:

Her bir suçta uygulanacak cezayı sabit ceza şeklinde değil alt ve üst sınırlar arasında bir miktarın belirlenmesine imkan verecek şekilde öngörmektedir.

Örneğin, ... seneden ...seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır denilen durumlarda olduğu gibi.

Örneğin, ... yıldan ...yıla kadar hapis veya ... güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır denilen durumlarda olduğu gibi.

4. Aşağıdakilerden hangisi cezanın alt ve üst sınırları arasından miktarın belirlenmesinde temel alınacak suçun unsurları arasında yer almaz?

- A. Suçun işleniş biçimi
- B. Kullanılan araçlar
- C. Suçun hangi makam tarafından işlendiği
- D. Suçun işlendiği zaman ve yer
- E. Suçun konusunun önemi ve değeri

YANIT C

Adlî para cezalarının belirlenmesinin aşamaları

- Kanundaki sınırlar arasından gün birim sayısını belirler.
- Bu belirleme yapılırken cezaların bireyselleştirilmesi ile ilgili olarak yukarıda belirtilen ölçütler göz önünde bulundurulur.
- Bundan sonra, kişinin ekonomik ve diğer kişisel durumları nazara alınarak, bir gün karşılığı **en az yirmi, en fazla yüz lira** olan miktarlar arasından bir gün biriminin parasal miktarı belirlenir.
- Daha sonra gün birimi sayısı ile bir gün biriminin karşılığı olan miktar çarpılarak adlî para cezasının miktarı tesbit edilir .

Cezaların artırılması ve azaltılması, temel ceza üzerinden veya belirlenen ceza üzerinden yapılır.

5. Cezaların artırılması ve azaltılması ile ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Kanunda açıkça yazılı olmadıkça cezalar artırılmaz, azaltılmaz veya değiştirilemez
- B. Somut olayda hem ağırlaştırıcı hem de hafifletici nedenler varsa, önce ağırlaştırıcı nedenlere göre ceza artırılır, sonra da hafifletici nedenlere göre azaltma işlemlerine geçilir
- C. Birden çok ağırlaştırıcı veya hafifletici neden varsa, her bir artırma veya azaltma işlemi bir önceki artırma veya azaltma işleminden elde edilen miktar üzerinden yapılacaktır.
- D. Artırma veya azaltma oranları belli değilse önce artırma veya azaltma oranı belirlenir, ondan sonra artırma veya azaltma işlemine geçilir.
- E. Artırma ve azaltma işlemleri suç için öngörülen bütün cezalar üzerinden yapılamaz.

YANIT E

Buraya kadar açıklanan işlemler sonucunda belirlenen ceza üzerinden sırasıyla teşebbüs, iştirak, zincirleme suç, haksız tahrik, yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, cezadan indirim yapılmasını gerektiren şahsî sebepler ve takdiri indirim nedenlerine ilişkin hükümler uygulanarak sonuç ceza belirlenir .

- Artırma ve azaltma işlemleri suç için öngörülen bütün cezalar üzerinde yapılır.

6. Süreli hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı ceza kaç yılı aşamaz?

- A. 10
- B. 20
- C. 30
- D. 40
- E. 50

YANIT C

- Otuz yılı aşamaz.

Adlî para cezası hesaplanırken yapılan artırma ve indirimler

- Gün üzerinden gerçekleştirilir ve adlî para cezası belirlenen sonuç gün ile kişinin bir gün karşılığı ödeyebileceği miktarın çarpılmasından elde edilir.

Adli para cezasının seçimlik ceza olarak öngörüldüğü suçlarda bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırı

- O suç tanımındaki hapis cezasının alt sınırından az; üst sınırı da hapis cezasının üst sınırından fazla olamaz.

Cezaların Hesaplanması:

- Kanun, hapis cezasının süresinin hesaplanmasında üç ölçü kabul etmiştir. Bunlar gün, ay ve yıldır. Bir gün, yirmi dört saattir. Bir ay, otuz gündür. Yıl ise, resmî takvime göre belirlenir Zorunluluk olmadıkça yıl ile belirlenen cezalar aylara, ay ile belirlenen cezalar günlere bölünmeden hesaplanır.

Kişi Özgürlüğünden Mahrum Edilme Süresinin Mahkûmiyetten İndirilmesi:

Tutuklama zorunlu bir haksızlıktır. Tutukluluk halinde geçen sürenin mahkûmiyetten indirilmesiyle bu haksızlık giderilmektedir.

Bu indirimin yapılması yönünden önemli olan, kişinin suç nedeniyle kişi özgürlüğünden mahrum edilmiş olmasıdır. Bu mahrumiyete esas olan işlem (tutuklama, yakalama, göz altına alma vb.) önemli değildir.

Özgürlükten mahrum edilme süresi, ağırlaştırılmış müebbet hapis ve müebbet hapis cezalarından indirilmez.

7. Aşağıdakilerden hangisi kısa süreli hapis cezası ve bu ceza yerine hükmedilebilecek müeyyidelerden biri değildir?

- A. Adlî para cezası
- B. Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın en yüksek piyasa faiz oranı ile giderilmesine
- C. Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın aynen iadesine veya tamamen giderilmesi
- D. Bir meslek veya sanat edinmeyi sağlamak amacıyla en az iki yıl süreyle bir eğitim kurumuna devam etme
- E. Mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar bir süre ile belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma

Suçun ehliyet veya ruhsatın sağladığı hak ve yetkiler kötüye kullanılmak suretiyle veya bunların gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranılarak işlenmiş olması halinde, hükmedilen cezanın yarısından bir katına kadar bir süreyle

- İlgili ehliyet ve ruhsatın geri alınmasına, belli bir meslek sanatı yapmaktan yasaklanmaya
- Hükmedilen cezanın yarısından bir katına kadar bir süreyle ve gönüllü olmak şartıyla

kamuya yararlı bir işte çalıştırılmaya çevrilebilir. Ancak çevirme zorunluluğu yoktur.

YANIT B

Hapis cezası ile adli para cezasının seçimlik ceza olarak öngörüldüğü hallerde hapis cezasına hükmedilmiş ise

Bu ceza adli para cezasına çevrilemez.

8. Aşağıdakilerden hangisinde kısa süreli hapis cezası verilmesi halinde para cezası hükümlerinden birinin uygulanması zorunlu değildir?

- A. Daha önce hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar hakkında hükmolunan otuz günden fazla hapis cezası alanlar
- B. Daha önce hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar hakkında hükmolunan otuz günden daha az süreli hapis cezası alanlar
- C. Fiilî işlediği tarihte on sekiz yaşını doldurmamış olması
- D. Altmış beş yaşını bitirmiş olan kişiler
- E. Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hapis cezası

Taksirli suçlardan dolayı hükmolunan hapis cezaları için, süresi ne olursa olsun, diğer şartların varlığı halinde adli para cezasına çevrilebilir.

YANIT A

Bilinçli taksir halinde, hapis cezasının para cezasına çevrilebilmesi için;

Bunun kısa süreli hapis cezası olması gerekir.

9. Adli para cezası en geç kaç gün içinde yerine getirilmesi gereklidir?

- A. 7
- B. 10
- C. 15
- D. 21
- E. 30

Cumhuriyet savcılığınca yapılan tebligattan sonra otuz gün içinde yerine getirilmesi gerektiğini unutmayınız.

YANIT E

Hapis Cezasının Ertelenmesi

- İlk defa suç işleyen veya öyle sayılan kimşenin cezasının yerine getirilmesinin belirli bir süre için geri bırakılması ve failin bu süre içinde yeniden suç işlememesi halinde, cezanın infaz edilmiş sayılması veya hükümlülüğün hiç vuku bulmamış sayılmasıdır.

Erteleme kurumunun amacı

- Sadece bir suç dolayısıyla suçluluğu kabul edilmesine rağmen ıslah olma ihtimali bulunan kişiyi cezaevinin bozucu ortamından kurtarmak değil
- Aynı zamanda bu kişinin kanunu tekrar ihlâl etmesine karşı etkili bir engel oluşturmaktır.

Adli para cezasının ertelenmesi

Mümkün değildir.

Bu itibarla aynı suç için hem hapis cezası hem de adli para cezasına hükmedildiğinde

- Sadece hapis cezası ertelenebilecek,
- Buna karşılık adli para cezası yerine getirilecektir.

10. Aşağıdakilerden hangisi hapis cezasının ertelenebilmesi için gerekli olan şartlar kapsamında ele alınmaz?

- A. İşlenen suçtan dolayı hükmedilen iki yıl veya daha az süreli hapis cezasının olması
- B. Fiilî işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış veya altmış beş yaşını bitirmiş bulunanların hapis cezasının üç yıldan fazla olmaması
- C. Zorunluluk olmaması hali ile failin aynı hükümlerle birden çok suçtan mahkûm edilmesi
- D. Kasıtlı suçtan dolayı altı aydan fazla hapis cezasına mahkûm edilmemiş olması
- E. Yabancı mahkemelerden verilen mahkûmiyet

Fail ile ilgili olarak aranan şart

Failin daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı üç aydan fazla hapis cezasına mahkûm edilmemiş olmasıdır

Hükümleri ertelemeye engel olmayan haller

- Daha önce taksirli bir suçtan dolayı verilen mahkûmiyet
- Daha önce kasıtlı suçtan dolayı adli para cezası üç ay veya daha az hapis cezası
- Yabancı mahkemelerden verilen mahkûmiyet

YANIT D

6. DERS:

UYAP

1.ÜNİTE :

E-DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE ULUSAL YARGI AĞI PROJESİ

ULUSAL YARGI AĞI PROJESİ:

E-dönüşüm, bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin kullanarak, mevcut kültürün, iş modelinin, iş süreçlerinin, ürün ve hizmetlerin; çalışan, vatandaş, iş ortakları ve diğer tüm sosyal paydaşların yararına, bir bütünlük içinde değiştirilmesi anlamına

gelmektedir.

Teknolojik ve sosyal gelişmeler, geleneksel devlet örgütlenmesinin yetersizliğini ortaya çıkartmıştır. Devleti oluşturan insanların birey olarak var oluşlarının değişmesi, insan hak ve özgürlüklerinin gelişmesi talebi, yığınları yönetmeye alışmış devletin bireylere önem verme zorunluluğunun ortaya çıkması, demokrasi kavramının sadece çoğunluğun hakkı olması yerine bireylerin ve azınlıkların da hakkı olabileceği şeklinde zenginleşmesi gibi nedenlerle devletin yeni yapılanma enstrümanları ve **E-devlet** örgütlenmesi olasılığı ortaya çıkabilmektedir.

E-devlet, devletin vatandaşlara karşı yerine getirmekle yükümlü olduğu görev ve hizmetler ile vatandaşların buna karşılık devlete karşı olan görev ve hizmetlerinin karşılıklı olarak elektronik iletişim ve işlem ortamlarında kesintisiz ve güvenli olarak yürütülmesi anlamına gelmektedir.

Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) bileşim sistemi

- Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatının, bağlı ve ilgili kuruluşları
- Adli ve idari tüm yargı birimlerinin donanım ve yazılım olarak iç **otomasyonunu** ve bilgi otomasyonu sistemlerini kurmuş olan
- Kamu kurum ve kuruluşları ile dış birim **entegrasyonunu** sağlayan
- e-Dönüşüm sürecinde e-Devletin e-Adalet ayağını oluşturan

UYAP:

Yargı birimlerinin ve Adalet Bakanlığı'nın merkez birimlerinin iş süreçlerini hızlandırmayı, güvenilirliğini arttırmayı ve kurumu kâğıtsız ortama taşımayı hedefleyen bir bilgi sistemidir.

UYAP projesinin amaçları:

- Kullanıcılarının vakitlerini ve dikkatlerini asıl işlerine vermelerini ve böylelikle adaletin daha hızlı tecelli etmesini sağlamak
- Dava masrafları ile yargılama giderlerinin azaltılarak kadro açığından kaynaklanan yükü hafifletmek
- Personelin moralini arttırmak
- Kaynakları etkin bir şekilde kullanmak

E-devlet: Kamu kuruluşları, vatandaşlar ve ticari kurumlar arasındaki bilgi, hizmet ve mal alışverişlerinde bilgi teknolojilerinin kullanılarak performans ve verimlilik artışını hedefleyen devlet modeli olarak tanımlanmaktadır.

Otomasyon: Bir işin insan ile makine arasında paylaşılmasıdır.

Entegrasyon: Bütünleşme veya uyum

SORULAR:

1. Ülkemizde adalet sahasında ilk otomasyon çalışmalarına geçilmeye hangi yıl karar verilmiştir?

- A. 1995

- B. 1997
- C. 1998
- D. 2003
- E. 2004

YANIT C

2. Adalet Bakanlığı Merkez Teşkilâtı ile birlikte tüm mahkemeler, Cumhuriyet başsavcılıkları ve icra dairelerini de içine alacak şekilde Türkiye geneli için geniş bir bilgisayar ağı hangisi ile gösterilir?

- (WAN) kurulmuştur.

UYAP

UYAP I- bakanlık merkez birimlerini

UYAP II- taşra birimlerini kapsamaktadır.

UYAP Bakanlık merkez birimleri çalışmaları

Adalet Bakanlığı ile Havelsan A.Ş. arasında 20 Ağustos 2000 tarihinde imzalanan protokol ile

UYAP taşra birimleri çalışmaları

10 Ağustos 2001 ve 26 Temmuz 2002 tarihlerinde imzalanan protokoller ile başlanmıştır.

3. UYAP yazılımları hangi yıl tamamlanmıştır?

- 2003
- Geliştirme ortamında uzman kullanıcıların kullanımına ve eleştirilerine açılmıştır.

4. UYAP projesi hangi yıldan sonra pilot olarak seçilen gerçek ortamda bir yıllık teste tabi tutularak yaygınlaştırılmasına başlanmıştır?

- ➔ 2004 yılı

UYAP'ın amaçları:

- Hızlı, etkin, güvenilir, adil, verimli, şeffaf ve etik değerlere uygun bir yargılama mekanizması oluşturulmasını sağlamak.
- Her türlü idari faaliyetler ile denetim, teftiş ve soruşturmanın hızlı ve etkin bir şekilde yürütülebilmesini sağlamak.
- Doğru ve tutarlı bilginin mevzuatın tanıdığı yetkiler çerçevesinde istenilen zamanda hızlı ve kolayca elde edilmesini ve paylaşımını sağlamak.
- İş süreçlerinin hızlandırılmasını, elektronik arşivin oluşturulmasını, avukatların ve vatandaşların yargı hizmetlerinden internet aracılığıyla daha hızlı ve daha kolay yararlanmalarını sağlamak.
- Adalet işleriyle ilgili işlemlerin hızlı, kolay, ekonomik, güncel ve güvenilir bir şekilde yapılması

Bilgisayar ağı:

- Birden fazla bilgisayarın bir kablo aracılığıyla birbirine bağlanmasıyla oluşan yapıya bilgisayar ağı denir.
- Network birleşim demektir. Bir kablo ile bilgisayarların birbirine bağlanması hız, ekonomi ve kolaylık sağlar.
- İletişimi kolaylaştırır.

WAN (Wide Area Network-Geniş alan ağları):

Coğrafi olarak uzak mesafelerdeki bilgisayarları birbirine bağlamak için kullanılır. İki şehir arasındaki bilgisayarlar ya da iki ülke arasındaki bilgisayarlar UYAP'ın da **nihai amacı** insandır.

UYAP'ın hedefi:

- Kurumu kâğıtsız ofis ortamına taşımaktır.

UYAP'ın aşamaları:

Fizibilite çalışmaları

UYAP I projesi:

Adalet Bakanlığı Merkez Teşkilât ve bağlı birimlerinin yargı ve yargı destek faaliyetlerinin hızlı ve etkin bir şekilde otomasyona geçirilmesini amaçlar.

UYAP I Adalet Bakanlığı merkez otomasyonu projesi:

- 28 Eylül 2000 tarihinde başlamış

Yazılımlar:

31 Aralık 2001 tarihinde tamamlanarak işleme alınmıştır.

33 alt sistem kapsamında web tabanlı yazılımlar geliştirilmiş, evrak akışları doküman yönetim sistemi (DYS) ile elektronik ortama alınmış, Kanun, yönerge, genelge ve mevzuatlara anında erişimi sağlayan bilgi bankası oluşturulmuş, sanal tartışma ortamı hazırlanmıştır.

VPN ile

- Taşra erişimi alt yapısı kurulmuştur.

2.500 personele uygulama ve doküman yönetim sistemi (DYS) eğitimi verilmiştir.

Fizibilite: Herhangi bir yatırımın, sağlayacağı kazanca değer olup olmadığının saptanması için öncesinde yapılan çalışmalardır.

VPN: Virtual Private:

- Network'ün (Sanal Özel Ağ) kısaltması olup, ağlara
- Güvenli bir şekilde uzaktan erişimde kullanılan bir teknolojidir.

UYAP merkez aşamasının hedefleri nelerdir?

- Adalet Bakanlığı merkez teşkilatında gerçekleştirilen tüm personel, finans, tedarik, malzeme bilgileri ve ceza evlerine ait bilgilerin izlenebilmesi
- Adalet Bakanlığı merkez teşkilatı içerisinde her türlü iç ve dış yazışmanın elektronik ortamda yapılması

Ulusal Yargı Ağı Projesi Taşra Aşaması (UYAP II)

- Taşra teşkilatında bulunan tüm birimlerin yargı ve yargı destek faaliyetlerinin hızlı ve etkin bir şekilde otomasyona geçirilmesini amaçlar.
- Proje taşra teşkilatının gereksinimi doğrultusunda belli aşamalara bölünmüş ve bu

aşamalara göre harf bazında isimlendirilmiştir.

UYAP taşra amasının hedefleri nelerdir?

- Taşra teşkilatında bulunan tüm birimlerin yargı ve yargı destek faaliyetlerinin hızlı ve etkin bir şekilde otomasyona geçirilmesi
- Dış sistemlerle ihtiyaç duyulan veri alış-veriş entegrasyonunun sağlanması
- Her türlü yazışma ve haberleşmenin elektronik ortamda yapılması
- Davaların hazırlık aşamasından itibaren sonuçlanana kadar elektronik ortamda bakılabilmesi ve sonuçlandırılabilmesi hedeflenmiştir.

İçtihat: Somut olayda mevcut olan anlaşmazlık konusunda, üst mahkemelerin benzer olaylar bakımından verdiği farklı kararlarla ortaya çıkan ve anlaşmazlığı ortadan kaldırmaya yönelik yetkili üst kurullarca alınan kararlardır.

UYAP II projesinin gerçekleştirilmesiyle sağlanan gelişmeler:

- Sorgulanabilir ve kolay erişilebilir doküman arşivi değişen kanun ve yönetmeliklere uyulanabilen sistem
- İhtiyaca yönelik sorgulamalar, uyarılar ve raporlar, avukatların bürolarından yetkileri dahilinde dava dosyalarına erişebilmesi
- Hızlı ve etkin tevzi işlemleri
- Otomasyon ceza, harç ve diğer hesaplamalar
- Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin etkin olarak izlenmesi ve yönetilmesi
- Davalardaki usul ve maddi hataların en aza indirilmesi
- Herhangi bir suçtan aranan kişilerin tüm adli birimler tarafından anında görülebilmesi
- Adli sisteme kaydolun kişilerin, daha önce işledikleri suç, aldıkları ceza, kimlik ve adres bilgilerine erişim
- Otomatik yılsonu devir işlemleri

5. Aşağıdakilerden hangisi UYAP II'nin fonksiyonel açıdan kapsamında yer alan bölümlerinden biri değildir?

- Yargılama Hizmetleri
- Uzaktan eğitim faaliyeti
- Kaynaklar/İdari Yönetim
- Ortak Uygulama Yönetimi
- Destek Hizmetler Yönetimi

UYAP II'nin fonksiyonel açıdan kapsamında yer alan bölümleri

- Yargılama Hizmetleri
- Kaynaklar/İdari Yönetim
- Ortak Uygulama Yönetimi
- Destek Hizmetler Yönetimi

YANIT B

UYAP kapsamında:

- Avukat Bilgi Sistemi (Avukat Portalı)
- Vatandaş Bilgi Sistemi (Vatandaş Portalı)

UYAP'ın dış otomasyonu kapsamı:

- Yüksek Yargı Organları
- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü
- Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü
- Emniyet Genel Müdürlüğü (POLNET)
- Jandarma Genel Komutanlığı (K:HB)
- Kamu İhale Kurumu
- Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK)
- Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı (VEDOP)
- Devlet İstatistik Genel Müdürlüğü
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- Türkiye Noterler Birliği
- Türkiye Barolar Birliği
- Gümrük Müsteşarlığı
- Dışişleri Bakanlığı

6. UYAP - II A ve B aşağıdakilerden hangisini temsil etmektedir?

- A. Gereksinim ve süreç analizleri yapıp analiz raporu hazırlanarak genel sistem mimarisinin hazırlığı
- B. Taşra Birimleri Otomasyonu
- C. Taşra teşkilatında kullanılmak üzere donanım temin edilmesi işlemleri
- D. Eğitimlerin daha etkin ve daha kolay ulaşılabilmesi amacıyla uzaktan eğitim faaliyetleri
- E. Felaket durumunda devreye girecek Acil Durum Merkezi kurulmuştur.

31 Adalet Taşra teşkilatı birimi işleme alınmıştır.

YANIT A

7. UYAP - II C ile aşağıdakilerden hangisi gerçekleştirilmemiştir?

- A. Taşra Birimleri Otomasyonu
- B. Organizasyonel kapsamda belirtilen yerlerde yazılım, donanım, geniş alan ağı, yapısal kablolama ve statik kesintisiz güç kaynağı gibi faaliyetleri kapsar.
- C. Bütün ağır ceza merkezlerinde teknik ofisler kurulmuştur.
- D. Uzaktan eğitim faaliyetleri
- E. 220 birimde UYAP Sistem Merkezi ile geniş alan ağı bağlantısı (WAN) tesis edilmiştir.

İnternet üzerinden gelecek vatandaşlarımıza hizmet verecek Merkezi Sistem Odası
Felaket durumunda devreye girecek; Acil Durum Merkezi) kurulmuştur.

YANIT D

8. UYAP - II D ve E ile hayata geçen çalışma aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Gereksinim ve süreç analizleri yapıp analiz raporu hazırlanarak genel sistem mimarisinin hazırlığı
- B. Taşra Birimleri Otomasyonu
- C. Taşra teşkilatında kullanılmak üzere donanım temin edilmesi işlemleri
- D. Eğitimlerin daha etkin ve daha kolay ulaşılabilmesi amacıyla uzaktan eğitim faaliyetleri
- E. Felaket durumunda devreye girecek Acil Durum Merkezi kurulmuştur.

Taşra teşkilatında kullanılmak üzere donanım temin edilmesi işlemleri gerçekleştirilmiştir.

YANIT C

UYAP - II F dahilinde;

toplam 1.227 adet birimde uygulanmaya başlanmıştır. Eğitimlerin daha etkin ve daha kolay ulaşılabilmesi amacıyla uzaktan eğitim faaliyetleri

UYAP'ın yargı sistemine sağlamış olduğu verimlilik noktaları

- Zamandan Kazanç
- Maliyetten Kazanç
- İşgücünden Kazanç

UYAP, yargı sistemine sağladığı avantajlar :

- Etkinlik ve verimlilik
- Doğruluk ve tutarlılık
- Hız
- Şeffaflık sağlanarak yolsuzluk ve usulsüzlüklerin önüne geçilmesi
- Avukatların tüm işlemlerine hız ve kolaylık getirilmiş olması
- Vatandaşların evlerine kadar hizmet götürülmesinin sağlanması
- SMS Bilgi Sistemi ile yargıdaki işlemlere yeni bir soluk ve vizyon
- Maliyetten, emekten ve zamandan büyük oranda tasarruf sağlanmıştır.
- Kağıt üretiminin hammaddesi olan ağaç ihtiyacının azalmış olmasının yanı sıra ağacın kağıda dönüştürülmesi sırasında harcanacak olan enerji tasarrufu, su tasarrufu hava kirliliğinin engellenmesi
- Su kirliliğinin engellenmesi

Bilişim Ağları:

Türksat A.Ş. ile imzalanmıştır.

Yeterli sayıda uydu kurulumu yapılmış

Geniş alan bilgisayar ağı uydu bağlantısı ile Adalet Bakanlığı'na bağlanmıştır.

UYAP işletimine alınan yerlerde bu birimlerin her türlü yargısal, idari ve denetim faaliyetleri bu sistemle elektronik ortamda yürütülmektedir.

9. Vodafone 3G Bağlantıları aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- A. WAN Geniş Alan Ağı Bağlantıları UYAP Sistem Merkezi ile veri iletişimi
- B. WAN Geniş Alan Ağı Ana Bağlantılar

- C. WAN Geniş Alan Ağı yedek bağlantılar
- D. LAN (Yerel Alan Ağı) Bağlantıları kapsamında temin ve tesis edilen unsurlar
- E. Bilişim Ağları

YANIT C**WAN Geniş Alan Ağı Bağlantıları UYAP Sistem Merkezi ile veri iletişimi Sağlanan birimler**

- Bakanlık Birimleri
- Adli ve İdari Yargı Birimleri
- Ceza İnfaz Kurumları
- Denetimli Serbestlik Şube Müdürlükleri
- Adli Tıp Kurumları
- CBS ve Anayasa Mahkemesi Başkanlığı
- YSK birimleri
- Adli Sicil birimleri

10. Superonline G.Shdsl/Adsl Mpls-Vpn Bağlantıları aşağıdakilerden hangisini ifade etmek için kullanılır?

- A. WAN Geniş Alan Ağı Bağlantıları UYAP Sistem Merkezi ile veri iletişimi
- B. WAN Geniş Alan Ağı Ana Bağlantılar
- C. WAN Geniş Alan Ağı yedek bağlantılar
- D. LAN (Yerel Alan Ağı) Bağlantıları kapsamında temin ve tesis edilen unsurlar
- E. Bilişim Ağları

YANIT B

Birimler UYAP Sistem Merkezinde sonlanan Ana ve Yedek bağlantı hatları ile Operasyonel ve Disaster Sistemleri için Star topolojisi yapısında iletişim kurmakta, tüm servis ve hizmetler UYAP Sistem Merkezi üzerinden sunulmaktadır.

WAN Geniş Alan Ağı Ana Bağlantılar:

- Türk Telekom Noktadan Noktaya Metro-ethernet/G.Shdsl/Adsl Bağlantıları
- Superonline G.Shdsl/Adsl Mpls-Vpn Bağlantıları

WAN Geniş Alan Ağı yedek bağlantılar

Turksat Uydu Bağlantıları
Vodafone 3G Bağlantıları

11. Adli birimlerin; lokaldeki günlük çalışmalarının yapılabilmesi, lokal sunucular üzerinden işlem yapılabilmesi, uzak ve internet erişimleri için kurulan geniş alan ağı iletişiminin tesisine altyapı oluşturulabilmesi için kurulan bütünlük bilgisayar ağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. WAN Geniş Alan Ağı Bağlantıları UYAP Sistem Merkezi ile veri iletişimi
- B. WAN Geniş Alan Ağı Ana Bağlantılar
- C. WAN Geniş Alan Ağı yedek bağlantılar
- D. LAN (Yerel Alan Ağı) Bağlantıları
- E. Bilişim Ağları

YANIT D**6. DERS: UYAP****3. ÜNİTE: UYAP BİLGİ GÜVENLİĞİ****3. ÜNİTE : UYAP BİLGİ GÜVENLİĞİ**

Günümüzde internetin yaygınlaşması ve kullanımının artması ile internet üzerinden kritik olan verilerin dolaşması güvenlik teknolojilerinin önemini arttırmıştır.

SORULAR:

1. UYAP'ta ve tüm dünyada yaygın bir yaklaşımla bilgi güvenliği konusunda öne çıkmış olan kavramlar sırası ile aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- Gizlilik- Bütünlük- Erişilebilirlik

2. UYAP sistemine bağlanan her kullanıcının herhangi bir işlem yapmadan önce sisteme kendisini tanımasının zorunlu kılınarak kullanıcının kimliği ile kullanıcının kaydının tutulduğu ve bütün işlemlerinin birbirine ilişkilendirilecek kabiliyette olması UYAP'ın sistem güvenliği özelliklerinin hangisi ile açıklanabilir?

- A. Teşhis ve doğrulama
- B. Kayıt edilebilirlik
- C. Açık anahtar yapısı ve elektronik imza servisleri
- D. Verilerin bütünlüğü
- E. Uzaktan erişim güvenlik servisi

YANIT A**Kayıt Edilebilirlik:**

Sistem, kayıt edilebilir olayların kayıtlarının yaratılması, idamesini, analiz edilmesini ve yetkisiz değiştirme, erişim ve silmeye karşı korunmasını sağlayacak kabiliyettir.

Kayıt işlemlerinin ve denetim kaydı verisinin normal kullanıcılar tarafından değiştirilebilmesini ve silinmesini engellemekte, seçilen bir veya birden fazla

kişinin eylemleri ile ilgili kayıtların kişi bazında tutulmasını sağlamaktadır.

Verilerin Bütünlüğü:

Sistem, **sayısal imza** ve mesaj özeti mekanizmalarını kullanarak kritik bilgilerin izinsiz değiştirildiği ve silindiği zaman bunu tespit etmekte, virüs gibi izinsiz olarak sistemdeki verileri değiştirip, silinebilen

zararlı kodları tespit edip yok edecek kabiliyette tasarlanmıştır.

Açık Anahtar Altyapısı ve Elektronik imza Servisleri:

Sistem, sayısal imza ve kimlik doğrulama servislerini desteklemek üzere kurulmuş olan Açık Anahtar Altyapısı (örneğin; kullanıcı anahtarlarının ve sertifikalarının yaratılması, güncellenmesi, iptal edilmesi) için sertifikasyon yetkilisi yazılımı ile Açık Anahtar Altyapısı istemci yazılımlarını kullanmaktadır.

3. Her insanın parmak izi kadar benzersiz olan ancak sanal dünyada kullanılan kimlik belirteci aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Hash metodu
- B. Sayısal imza
- C. Spectra
- D. Dijital kimlik
- E. E- etiket

YANIT B

4. Aşağıdakilerden hangisi Sertifikasyon yetkilisinin görevleri arasında yer almaz?

- A. Kullanıcı anahtar çiftinin ve sertifikalarının yaratılması
- B. Kullanıcı anahtar sertifikasının iptal edilmesini sağlamak
- C. Kendi gizli anahtarlarını gizli tutma
- D. Anahtar yönetimi işlevinden sorumlu olmak
- E. Açık Anahtar Altyapısı servislerini doğrudan kullanarak gerekli işlemlerin yerine getirilmesini sağlamak

Anahtar yönetiminin karşıladığı işlevleri:

- Anahtar Yönetimi
- Anahtar Dağıtım
- Anahtar Doğrulanması ve Anahtar iptal Edilmesi
- Anahtar Süresinin Bitirilmesi
- Anahtar Bildirimi
- Anahtar Kimlik Doğrulanması

Açık anahtar altyapısı istemcisi :

Kullanıcı adına sertifikasyon yetkilisi tarafından sağlanan Açık Anahtar Altyapısı servislerini doğrudan kullanarak gerekli işlemlerin yerine getirilmesini sağlamaktadır.

YANIT E

Emniyetli Mesaj ve Doküman Servisi:

Sistem, belirlenmiş kullanıcılar ve uygulamalar için emniyetli mesaj servisini sağlamakta, belirlenmiş kullanıcılar tarafından gönderilen mesajların veya hazırlanan dokümanların içeriğinin yazılım olarak şifrelenmesini temin etmektedir.

5. Belirlenmiş kullanıcılar tarafından gönderilen mesajların kimliğinin doğrulanması için sayısal olarak imzalanmasını sayısal imzanın doğrulanarak mesaj sahibinin kim olduğunun teşhisini

ve doğruluğunun kanıtlanmasını sağlamayan sistem aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Bilgi yönetim sistemi
- B. Entegrasyon sistemi
- C. Doküman yönetim sistemi
- D. Otamasyon sistemi
- E. Bileşim sistem

YANIT C

Ağ Güvenliği: Sistemin ağ güvenliği, her lokasyonun çıkışında "VPN ve" tüm bağlantıları kontrol eden güvenlik duvarı yazılımı (Firewall) ile sağlanmaktadır.

6. Aşağıdakilerden hangisi Uzaktan Erişim Güvenlik Servisinin sağlamış olduğu koşullar arasında yer almaz?

- A. Sunucu ve kullanıcının birbirlerinin kimliğini doğrulaması
- B. Kullanıcının ağ üzerinde bağlantı kurduğu sunucunun DNS adresinin ve isminin sertifikalar yoluyla doğrulanması,
- C. Sunucu ve istemci arasında kurulan bağlantının kriptolanması, veri bütünlüğünün sağlanması ve anahtarların değiştirilmesi,
- D. Sunucu ve kullanıcı arasındaki veri alışverişinin güvenliği için SSL protokolü kullanılmaktadır.
- E. Dış güvenlik SSL protokolü

YANIT E

7. UYAP'ta başka hiçbir kamu kurumunda olmayan sistemin adı nedir?

- A. İç güvenlik birimi
- B. Dış güvenlik birimi
- C. Uzaktan erişim güvenlik birimi
- D. Bilgi güvenliği şubesi
- E. Güvenlik şubesi

Bilgi Güvenliği şubesinin görevi:

Dışarıdan veya içeriden gelebilecek saldırıları önlemek amacıyla UYAP Bilişim Sisteminin açıklarını araştırmak ve kapatılmasını sağlamaktır.

YANIT D

8. Aşağıdakilerden hangisi UYAP iç güvenlik sistemi özelliklerinden biri değildir?

- A. Bilgi Sisteminin Aktif Dizin Servisinden faydalanarak çalışması
- B. En yeni teknoloji Swich, Router vs. donanımlar
- C. Bilgi Sisteminin kullanılabilmesi bazı ön şartların gerçekleşmesinin gerekmesi
- D. Loglama" mekanizmasının kurulmuş olması
- E. Windows işletim Sisteminin kullanılmış olması ile son kullanıcılar üzerinde güvenlik önlemlerinin alınabilmesinin sözkonusu olması

B şıkkının dış güvenlik sisteminde kullanılan donanımlardan biri olduğunu unutmayınız.

YANIT B

Aktif dizin:

- Windows platformunda çalışan sistemlerde kullanılan servistir.
- Network üzerindeki nesnelere (kullanıcı, kullanıcı grupları, bilgisayarlar, organizasyonel birimler vs.) hakkındaki bilgilerin kayıtlı olduğu yerdir. Aktif dizine tanıtılmamış kullanıcı, kurumun Bilişim Sisteminden faydalanamaz.
- Bilişim Sisteminde uyulması gereken temel güvenlik kurallarının merkezden belirlenebilmesini sağlamaktadır.
- Merkezden belirlenen temel güvenlik kurallarına bütün kullanıcılar tarafından uyulduğunu garanti etmektedir.

Bilgi Sisteminin kullanılabilmesi için gerçekleşmesi gereken ön şartlar:

Kullanıcı olabilmek için Personel Genel Müdürlüğü kayıtlarında bulunmak gerekmektedir.

Sisteme giriş için bir "kullanıcı adı" ve "parola"ya ihtiyaç vardır. Parola Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından verilir. Kullanıcı tarafından sonradan değiştirilebilir.

Uygulama Yazılımının çalıştırabilmesi için de ayrıca bir parolaya sahip olunması gerekir. Bu parola da Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından verilir ve ilk kullanımında kullanıcı tarafından değiştirilmesi zorunluluğu vardır.

Uygulama Yazılımı da kendi içinde yetki temelli olarak çalışmaktadır. Üstelik yetki unvan, birim ve yer bazında belirlenebilir. Örneğin, Uygulama Yazılımı bir zabıt kâtabinin kullanıcı adı ve şifresi ile çalıştırıldığında kullanıcı sadece o zabıt kâtabinin görevli olduğu yerdeki, görevli olduğu mahkemede bulunan dosyaları görebilir ve sadece bu dosyalar da bir zabıt kâtabinin gerçekleştirebileceği işlemleri yapabilir. (Özel önemi olan yetkileri Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı değil ilgili birim verir. Örneğin, teftiş yetkisini Teftiş Kurulu Başkanlığı, gizli sicil görme yetkisini Personel Genel Müdürlüğü gibi.)

UYAP Bilgi Sisteminde "Loglama" mekanizması kurulmuştur.

- UYAP bilgi sistemini kullanan kullanıcıların sistem üzerindeki hareketleri Kullanıcı Adı, Bilgisayar Adı, Mac Adresi, IP numarası, Tarih-Saat, Ekran,
- Değişiklik bazında kayıt altına alınmaktadır.

Windows İşletim Sistemi kullanılmıştır. Bu sayede,

- Bilgisayarlar merkezi olarak yönetilebilmekte,
- UYAP uygulaması için gerekli olan JAR dosyalarının merkezi dağıtımı yapılabilmekte
- Kimlik doğrulama işlemi yapılabilmekte,
- Son kullanıcı bilgisayarında kullanıcı bazlı yetkilendirmesi yapılabilmekte

- İşletim sisteminden kaynaklanabilecek sınırlara çabuk müdahale edilebilmekte,
- Merkezi olarak yama yönetimini yapılabilmekte,
- Aktif Dizin (kullanıcılar, bilgisayarlar, mekanlar, yazıcılar gibi organizasyonun tüm bilgileri) yönetimi yapılabilmektedir.

Son kullanıcılar üzerinde güvenlik önlemleri alınmıştır.

- Sistem üzerinde teknik destek veren kişiler haricinde tüm kullanıcılar bilgisayarlarında sınırlı kullanıcı olarak işlem yapabilmekte.
- Her bilgisayar üzerinde temel işlemler haricinde kullanıcının işlem yapması engellenmiştir. (IP değiştirme, saat ayarlarını değiştirme v.b.)
- Her birimde yetki verilmiş olan teknik ofis elemanı sadece kendi biriminde yetkilidir. Başka bir birimde sadece sınırlı kullanıcı olarak işlem yapabilir.
- Kullanıcıların belirli aralıklar ile şifrelerini değiştirmeleri sağlanmaktadır.
- Şifre değiştirme işlemi aynı şifre kullanımını engellenmiştir.
- 3 kez hatalı şifre girilmesi durumunda kullanıcı hesabı kilitlenmekte ve yarım saat sonra otomatik olarak açılmaktadır.
- Şifrenin hangi bilgisayar üzerinden kilitlendiği bilgisi tespit edilebilmektedir.
- Kullanıcıların kullanmakta oldukları bilgisayarlara, daha önce belirlenmiş bilgisayar isimlendirme kuralına uygun olarak isim verilmektedir. İsimlendirme kuralına uymayan bilgisayarlar sistemden atılmaktadır.
- Bir bilgisayar etki alanından çıktuktan sonra aynı isim ile tekrar sisteme alınamamaktadır.
- Bilgisayarlara merkezi olarak güvenlik yamaları uygulanmaktadır.
- Kullanıcıların web browser üzerinden yaptıkları işlemlerde kullanıcı adı ve parola girilen ekranlar için parola ve kullanıcı adı hatırlama kapatılmıştır.
- Kullanıcıların tek bir proxy üzerinden çıkış yapmaları sağlanarak internet üzerinden gelen tehlikeler en aza indirilmiştir.
- Kullanıcı bilgisayarlarına merkezi olarak virüs tarama programı kurulumu yapılmakta ve yine merkezi olarak haftanın belirli günlerinde tüm bilgisayar üzerinde tarama yapılmaktadır.
- Kullanıcı bilgisayarlarında bulunan virüs programları merkezi olarak güncellenmektedir.

UYAP sistemi dış tehditlere karşı

Bilişim Güvenliği Teknolojileri ile korunmaktadır.

9. Kullanıcı ve sunucuların gerçek IP'lerinin dışarıdan görülmemesini sağlayan UYAP dış güvenlik tedbirleri uygulaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A. İtranet
- B. Noktadan Noktaya VPN
- C. Firewall
- D. IDS ve IPS
- E. NAT

YANIT E

Dış güvenlik kapsamında mevcut olan güvenlik tedbirleri:

- İtranet
- Noktadan Noktaya VPN- Taşra birimleri
- Firewall- iletişim trafiği Güvenlik Duvarları kontrolündedir.
- IDS (Saldırı Tespit Sistemi) ve IPS (Saldırı Önleme Sistemi) modüllerine sahiptir.
- NAT- Kullanıcı ve sunucuların gerçek IP'leri dışarıdan görülüyor.
- Proxy (içerik Denetimi): Kullanıcıların erişimi tek bir internet çıkışı üzerinden olduğu için kontrolü ve denetimi kolay ve ayrıca güvenlidir.
- Merkezde ve Kullanıcılarda Anti virüs
- Merkezde Saldırı Önleme Sistemi
- En yeni teknoloji Swich, Router vs. donanımlar
- Sayısal imza
- Acil Durum Merkezi

10. İnternete erişim sırasında kullanılan bir ara sunucu olarak tek bir çıkış yapılmasını sağlayan ve internet üzerinden gelen tehlikeler en aza indiren sisteme ne ad verilir?

- A. Hash metodu
- B. Dijital kimlik
- C. E- etiket
- D. Spectra
- E. Proxy

YANIT E

UYAP BİLGİ GÜVENLİĞİ YÖNETİM SİSTEMİ (BGYS)

bilgi güvenliğini tehdit eden unsurlar

Sadece elektronik ortamda yapılan saldırılarla sınırlı değildir.

Yangın, sel, deprem v.b. doğal afetler veya kullanıcı hataları sonucunda da bilgiler ve bilgi sistemleri tamamen ya da kısmen zarar görebilmektedir. Bilgi güvenliğinin bir teknoloji sorunu olmadığı, bunun bir iş yönetimi sorunu olduğu için Kurumsal Bilgi Güvenliği" kavramı altında bir yönetim sistemi oluşturma yönünde yapılan çalışmalar yapılmıştır.

Kurumsal Bilgi Güvenliği" kavramı altında bir yönetim sistemi oluşturma sürecinde ortaya çıkan standartlar

- 1993 yılında BS 7799 standardı
- 2000 yılında ISO/IEC 17799 standardı
- 2006 yılında ISO/IEC 27001 standardı

ISMS- Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin temel işlevi

- Bilgilerin" her türlü ortamda (kâğıt üzerinde, elektronik ortamda, yazılı ve sözlü iletişimde vb.) güvenliğini sağlamak için öngörülen yönetsel çerçeveleri oluşturur ve bilgi güvenliğini kurumsal süreçlerin bir parçası (iş anlayışı, yönetim ve kültür sorunu) haline getirir.

11. Aşağıdakilerden hangisi Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin Faydaları arasında yer almaz?

- A. Kurum çalışanlarının, kurumdan hizmet alan kişi ve kuruluşların ve iş ortaklarının, bilgi sistemi kaynaklarını kötü amaçlı olarak kullanmalarının engellenmesini sağlamak
- B. Tehdit ve risklerin belirlenmesini ve etkin bir risk yönetimini sağlamak
- C. Herhangi bir güvenlik ihlalinin engellenecek olması nedeniyle ortaya çıkabilecek yüksek maliyetlerden kurtulmayı sağlamak
- D. Maliyetleri azaltmak
- E. İş sürekliliğini sağlamak

Kurum çalışanlarının güvenlik konusundaki farkındalık düzeyinin yükseltilmesi ve önemli güvenlik konularında bilgilendirilmesini sağlamak

- Bilgi güvenliğinin dikkate alındığını, gerekli bilgi güvenliği adımların uygulandığını ve kontrollerin yapıldığı yani tüm seviyelerde bilgi güvenliğinin sağlandığını göstermek,
- Bilgi sistemlerinin güvenli olduğu konusunda çalışanlara ve iş ortaklarına kendilerinin güvende olduklarını hissettirmek
- Kurumsal prestijin korunmasını ve artışı sağlamak

YANIT D

6. DERS: UYAP

8. ÜNİTE: CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI İŞLEMLERİ-III

YARGI AĞI PROJESİ-I

YASA YOLLARI VE ESAS İŞLEMLERİ MODÜLÜ

SORULAR:

1. Aşağıdakilerden hangisi Yasa Yolları Modülü altında yasa yollarına ilişkin yapılan işlemler arasında yer almaz?

- A. Müddeti Muhafaza Talep Bilgilerinin Kaydedilmesi
- B. Temyiz Talep Bilgilerinin Kaydedilmesi
- C. Temyiz Talebinin Reddi Kararının Temyiz Edilmesi
- D. Dava Dosyasının Yetkili Görevli Mahkemeye Gönderilmesi
- E. İade-i Muhakeme Evrak Hazırlama (yargı-lamanın yenilenmesi)

D şıkkının esas işlemler alt modülü ekranlarından biri olduğunu unutmayınız.

YANIT D

2. Aşağıdakilerden hangisi Olağanüstü Yasa Yolları Alt Alt Modülleri arasında yer alır?

- A. İade-i Muhakeme Evrak Hazırlama
- B. Dava Dosyasının Yetkili Görevli Mahkemeye Gönderilmesi
- C. Temyiz Talebinin Reddi Kararının Temyiz Edilmesi
- D. Bulunulan Adliyeden Yetkisilik/Görevsizlikle
- E. Sistem Dışı Gelen Dava Dosyası Tevzi Edilmemiş Esas Dosyasının Mahkemeye Tevzisi

YANIT A

3. Aşağıdakilerden hangisi Esas İşlemleri Alt Modülü ekranlarından biri değildir?

- A. Dava Dosyasının Yetkili Görevli Mahkemeye Gönderilmesi
- B. Bulunulan Adliyeden Yetkisilik/Görevsizlikle sistem Dışı Gelen Dava Dosyası
- C. Tevzi Edilmemiş Esas Dosyasının Mahkemeye Tevzisi
- D. Esas defteri bilgileri
- E. İçtimai işlemleri

Esas İşlemleri Alt Modülü ekranları

- Dava Dosyasının Yetkili Görevli Mahkemeye Gönderilmesi
- Bulunulan Adliyeden Yetkisilik/Görevsizlikle sistem Dışı Gelen Dava Dosyası
- Tevzi Edilmemiş Esas Dosyasının Mahkemeye Tevzisi
- Esas defteri bilgileri

YANIT E

4. Sistem dışı başka adliyeden online gelmeyen dosyaların ilgili mahkemeye gönderilmesi için hazırlanmış ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Dava Dosyasının Yetkili Görevli Mahkemeye Gönderilmesi
- B. Bulunulan Adliyeden Yetkisilik/Görevsizlikle sistem Dışı Gelen Dava Dosyası
- C. Tevzi Edilmemiş Esas Dosyasının Mahkemeye Tevzisi

D. Esas defteri bilgileri

E. Savcılık esas işlemleri evrak hazırlama

YANIT A

5. Sistem dışı aynı adliyeden online gelmeyen dosyaların ilgili mahkemeye gönderilmesi için hazırlanmış ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Dava Dosyasının Yetkili Görevli Mahkemeye Gönderilmesi
- B. Bulunulan Adliyeden Yetkisilik/Görevsizlikle sistem Dışı Gelen Dava Dosyası
- C. Tevzi Edilmemiş Esas Dosyasının Mahkemeye Tevzisi
- D. Esas defteri bilgileri
- E. Savcılık esas işlemleri evrak hazırlama

YANIT B

Tevzi Edilmemiş Esas Dosyasının Mahkemeye Tevzisi

- Tevzi edilmemiş esas dosyasının mahkemeye tevzisinin yapıldığı ekran

Esas Defteri Bilgileri

- Esas masası kullanıcıları ve duruşma savcılarının duruşma öncesi duruşma dosyalarını incelemeleri için hazırlanan ekrandır.

Savcılık Esas İşlemleri Evrak Hazırlama

Savcılık Esas İşlemleri Evrak Hazırlama ekranında mahkemeye intikal etmiş evrak hakkında evrak hazırlanır.

6. Mahkemelerin taşra Cumhuriyet Başsavcılıkları, Cumhuriyet Başsavcılıkları ve diğer yargı mercilerinden infaz edilmek üzere gönderilen ilamlarının infaza yönelik faaliyetlerinin otomasyon ortamında gerçekleştirimini kapsayan modül aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Olağan yasa yolları alt modülü
- B. Olağanüstü yasa yolları alt alt modülü
- C. Esas işlemleri alt modülü
- D. İlamat işlemleri alt modülü
- E. Teslim alınmamış evrak alt modülü

YANIT D

7. Taşradaki CBS' den infaz edilmesi amacıyla gönderilen ilamlara ilamat numarası verilerek kaydedildiği ve ilam dosyası oluşturulması işleminin yapıldığı ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Hapis cezasının infazı
- B. Dosya arama ekranı
- C. Sistem dışı ilam kaydedilmesi
- D. Para cezasının infazı
- E. İlamın kapatılması

YANIT C

8. Sistemde kayıtlı olan ilam dosyalarının sorgulandığı ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Hapis cezasının infazı
- B. Dosya arama ekranı
- C. Sistem dışı ilam kaydedilmesi
- D. Para cezasının infazı

E. İlamın kapatılması

YANIT B

İlam: Bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren resmi belgedir.

Dosya Arama ekranında, ilamat dosyasını bulmak için kullanılan yollar

- İlamat numarasına göre arama
- İlamat dosyasında bulunan taraflara göre arama

Sorgulama Alt Modülü

Tebliğ ve ilamların sorgulama yoluyla takibinin yapıldığı alt modüldür.

Uyarı Listesine Ekleme

Tebliğatin yapıldığı tarihten bir süre sonra kullanıcının başka bir işlemi başlatması amacıyla uyarılması işleminin yapıldığı ekrandır.

9. Davetname, Ödeme Emri ve Ödendi Makbuzu bilgilerinin sistemde kaydedilmesine neden olacak belgelerin taranarak sisteme katıldığı ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Uyarı Listesine Ekleme
- B. Uyarı Listesinin Sorgulaması
- C. İçtimai İşlemler
- D. İçtimanın çözülmesi
- E. Ceza zamanaşımı işlemleri

YANIT A

Uyarı Listesinin Sorgulaması

- Yapılacak sorgulamalar sonucunda o gün itibariyle veya istenen bir tarih aralığında hangi tebliğlerin sürelerinin dolmuş olduğunu listeleme işleminin yapıldığı ekran

6. DERS: UYAP

9. ÜNİTE: CEZA MAHKEMESİ İŞLEMLERİ-

İDDİANAMENİN DEĞERLENDİRİLMESİ İŞLEMLERİ

SORULAR:

1. Hâkimin İddianamenin İade Kararı Vermesi Durumu evrak aşağıdaki işlemlerden hangisinden sonra ilgili savcının iş listesine otomatik olarak düşür?

- A. Cumhuriyet başsavcısı/ vekilinin görüldü işleminin sona
- B. Hakim/ başkan tevzi onay işleminden sonra
- C. Hakim / başkan onay işleminden sonra
- D. Tevzi memuru onay işleminden sonra
- E. Hakim / Başkan görüldü işleminden sonra

İade kararının yazılması amacıyla kâtibin iş listesinde iş düşer.

İddianamenin İadesi Üst Yazısı” şablonu kullanılarak iade üst yazısı hazırlanır.

Hazırlanan evraka hâkim tarafından verilen iade gerekçeleri yazılır ve hâkime onaya sunulur.

Hâkim tarafından gerekli onay işlemleri yapıldıktan sonra evrak tekrar kâtibin iş listesine gelir ve kâtip tarafı

ndan onaylanan evrak ilgili savcının iş listesine otomatik olarak düşer.

YANIT D

Savcı Mahkeme İade Kararına İtiraz Etmezse

- İddianamenin İadesi Sebebiyle Yeniden Soruşturma Dosyası Açılması” ekranı kullanılarak yeni bir hazırlık numarası verilir.

Savcı mahkeme iade Kararına itiraz Ederse;

İtiraz” kararı yazarak soruşturma dosyasını aynı hazırlık ve aynı iddianame değerlendirme numarası üzerinden iade kararına itirazın değerlendirilmesi için aynı mahkeme gönderir.

İddianamenin iadesine itirazın mahkemece yerinde görülürse

Değerlendirilmesi

- Hâkim iş listesinden çalıştırdığı “İddianamenin İadesine İtirazın Değerlendirilmesi” ekranında itirazı yerinde görüp kabul ederse sistem dosyaya otomatik olarak mahkeme esas numarası vererek esas defterine kayıt yapar.

Hâkim İtirazı Haksız Görüp Bir Üst Mahkemeye Gönderme Kararı Verirse;

- İade kararı verilen dosya üst mahkemeye gönderilmek üzere kâtibin iş listesine

CBS nin İddianamenin İadesine İtirazı Nedeniyle Dosyanın Üst Mahkemeye Gönderilmesi”

şekliyle bir iş düşer. Üst mahkemeye gönderilen evrak üst mahkemede, mahkeme kâtipi iş listesine düşer.

2. İddianameye İtirazın Üst Mahkemece Değerlendirilmesi değişik iş kararı hangi ekranda yazılır?

- A. Müteferrik işlemler - Değişik iş/Sorgu Kararının yazılması ekranı
- B. Dava Tensip Zaptının Hazırlanması Ekranı
- C. Bozma Üzerine Kamu Dava Kaydının Yapılması ekranı
- D. Tevzi edilmiş dava dosyalrının ilk kaydının yapılması
- E. Kalem sorgu zaptının hazırlanması

YANIT A

İddianameye İtirazın Üst Mahkemece Değerlendirilmesi

Hâkim onayı

Savcının talebinin değerlendirilmesi

Savcının itirazı yerinde görülüş ise “**Talep Kabul Edildi**” seçeneği işaretlenir,Savcının itirazı yerinde bulunmamış ise “**Talep Red Edildi**” seçeneği işaretlenir.Değişik İş Karar Onay işleminden sonra **hem alt mahkemeye hem de ilgili savcılığa** verilen bu karar aynı anda gider.**Tensip zaptı**

- Duruşmaya hazırlık tutanağı

Tensip zaptında kullanılan kavramlar

- Çağrı kâğıdı (davetiye)
- Sanık
- Tutuklu olmayan sanık
- Tutuklu sanık
- Tanık
- Bilirkişi

3. Aşağıdakilerden hangisi için duruşma çağrı kâğıdı duruşma gününün tebliği sureti ile yapılır?

- A. Sanık
- B. Tutuklu olmayan sanık
- C. Tutuklu sanık
- D. Tanık
- E. Bilirkişi

Çağrı kâğıdı (davetiye)

Duruşma günü ve saati belirlendikten sonra iddianame çağrı kâğıdı (davetiye) ile birlikte sanığa tebliğ olunur.

Sanık: Ceza yargılamasında suçlanan kişi, suçluluğu ispatlanıncaya kadar sanık olarak adlandırılır.**Tutuklu olmayan sanık:** Tutuklu olmayan sanığa tebliğ olunacak çağrı kâğıdına mazereti olmaksızın gelmediğinde zorla getirileceği yazılır.**- Tutuklu sanık:** Tutuklu sanığın çağrılması duruşma gününün tebliği sureti ile yapılır.**• Tanık (Şahit):** Duruşmada bilgisine, görgüsüne başvurulmuş kimsedir. Tanıklar çağrı kâğıdı ile çağrılır. Çağrı kâğıdında gelmemesinin sonuçları bildirilir.Tutuklu işlerde tanıkların zorla getirilme kararı verilebilir.**Bilirkişi:** Özel bilgi ve görgüsüyle soruşturma ya da duruşma sırasında ortaya çıkan özel bilgi ve görgü ile çözümlenebilecek olay ve konularda,

gerçeğin aydınlanması için hâkimin yararlandığı kişidir.

Düşüncesini bildirmeye zorunlu olan bilirkişiler de tanıklar hakkındaki hükümlere tabidir.

YANIT C

4. Aşağıdakilerden hangisi Ceza mahkemeleri alt sisteminde bulunan dosya Taraf/Vekil İşlemleri modülü alt modüllerinden biri değildir?

- A. Tensip alt modülü
- B. Talimat alt modülü
- C. Bilirkişi alt modülü
- D. Hazırlık alt modülü
- E. Taraf/ vekil alt modülü

Mahkeme esasına kaydı yapılan dosyaya tensip zaptı hazırlamak için

- Dava Tensip Zaptının Hazırlanması” ekranı seçilir.

Hazırlık modülü kapsamı

- Tevzi edilmiş dava dosyalarının ilk kaydının yapılması
- Kalem sorgu zaptının hazırlanması
- İlk duruşmaya çıkmadan önce duruşmada hazır edilmesi gereken belgelerin istenmesi ve bu belgelerin hazırlanması
- Gerekli ön hazırlıkların yapılması işlemlerinin otomasyona geçirilmesi

YANIT C

5. Aşağıdakilerden hangisi ceza mahkemeleri alt sisteminde bulunan Yargıtay tarafından bozularak gelen dava türlerinin alt modüllerinden biri değildir?

- A. Tensip davası alt modülü
- B. Kamu Davası alt modülü
- C. Trafik Ceza Davası alt modülü
- D. Şahsi Dava alt modülü
- E. İcra Ceza Davası alt modülü

Yargıtay tarafından bozularak gelen bir kamu davası yeniden görülmek üzere ilk derece mahkemesine geldiğinde yeni bir esas numarası almak için

- Bozma Üzerine Kamu Dava Kaydının Yapılması ekranı açılır.

Bozma Üzerine Kamu Dava Kaydının Yapılması ekranı Ceza Dosya Bilgileri” bloğundaki bilgiler sistem tarafından pasif olarak görüntülenir.

Yargıtay:

- Adli yargı kolunun üst derece (kontrol) mahkemesidir.
- Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir.
- İlk derece mahkemesinin temyiz edilen kararı Yargıtay’da ilk önce dairelerden biri tarafından incelenir. Daire bozma veya onama kararı alır ve dosyayı kendisine gönderen ilk derece mahkemesine gönderir.

YANIT A

6. Duruşma sırasında hâkimin bir sonraki duruşma için hazırlanmasını istediği bilgi ve belgelerin hazırlanıp kaydedildiği ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Tensip alt modülü
- B. Talimat alt modülü
- C. Bilirkişi alt modülü
- D. Hazırlık alt modülü
- E. Taraf/ vekil alt modülü

YANIT A

7. Sistem üzerinden gelmeyip mahkemede daha önceden esas no almış dosyaların taranarak sistem kapsamına alındığı ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Duruşma zaptının hazırlanması
- B. Duruşma sonrası yoklama sonucunun girilmesi ekranı
- C. Derdest dosya girişi
- D. Hakimin not defteri
- E. Ön ödeme önerisinin hazırlanması

YANIT C

8. Duruşma sırasında hâkimin bir sonraki duruşma için hazırlanmasını istediği bilgi ve belgelerin hazırlanıp kaydedildiği ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Duruşma zaptının hazırlanması
- B. Duruşma sonrası yoklama sonucunun girilmesi ekranı
- C. Derdest dosya girişi
- D. Hakimin not defteri
- E. Ön ödeme önerisinin hazırlanması

YANIT A

Ön Ödeme Önerisinin Kaydedilmesi

- Ön ödeme ara kararı bilgilerinin kaydedilmesi işleminin yapıldığı ekrandır.

Ön Ödeme Müzekkeresinin Hazırlanması ve Kaydedilmesi

Ön ödeme müzekkeresinin hazırlanıp kaydedildiği ekrandır.

Kapanmış Dosyanın Yeniden Ele Alınması

- Daha önceden kapanmış dava dosyasının tekrar açılması işleminin yapıldığı ekrandır.

Görev Uyuşmazlığı Sonucu Dosyanın Açılması

- Görev uyuşmazlığı sonucu tevzi edildiği ceza mahkemesinde yeni dosya esas no olarak sisteme kaydedildiği ekrandır.

Duruşma İşlemleri Modülü

- Hazırlık işlemlerinin ardından tensip zaptı kaydında
- Belirtilen duruşma günü ile başlayan ve duruşmalar sırasında yapılan işlemlerin otomasyon ortamında gerçekleştirimini kapsayan ekrandır.

Sulh Ceza Mahkemelerinde Yapılan Duruşmalarda

- Cumhuriyet Savcısı bulunmaz.

- Duruşmanın yönetimi mahkeme başkanına veya hâkimine aittir.

Sulh Ceza Mahkemelerinde Duruşmanın Bitimi-ne kadar yapılması gereken işlemler

- Yoklama
- Katılanın veya müştekinin (mağdurun) kimliğinin tespiti
- Sanığın kimliğinin tespiti
- İddianamenin okunması
- Sanığın sorguya çekilmesi
- Delillerin toplanılması
- Katılanın (müdahilin) iddiasının sorulması
- Sanığın savunması

Cumhuriyet Savcısı iddiasını bildirdikten sonra

- Sanığın savunması dinlenir.

9. İlgili duruşmanın son duruşma olup olmadığı bilgisinin kaydedilmesi işleminin yapıldığı ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Duruşma zaptının hazırlanması
- B. Duruşma sonrası yoklama sonucunun girilmesi ekranı
- C. Derdest dosya girişi
- D. Hakimin not defteri
- E. Ön ödeme önerisinin hazırlanması

YANIT B

Duruşma Zaptının Hazırlanması

- Duruşma sırasında hakimin bir sonraki duruşma için hazırlanmasını istediği bilgi ve belgelerin hazırlanıp kaydedildiği ekrandır.

Gün Verilmesi

- Ceza Mahkemeleri alt sisteminde dava dosyalarına duruşma günü verilmesi, daha önceden verilmiş duruşma günlerinin listelenmesi ve güncellenmesi işleminin yapıldığı ekrandır.

10. Hâkimlerin kullandığı ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Duruşma zaptının hazırlanması
- B. Duruşma sonrası yoklama sonucunun girilmesi ekranı
- C. Derdest dosya girişi
- D. Hakimin not defteri
- E. Ön ödeme önerisinin hazırlanması

YANIT B

Tahliye Kaydının Yapılması

Tahliye Kararı: Bir tutuklunun, hakim kararı ile serbest bırakılmasıdır.

Tutuklama Kaydının Yapılması

- Dava dosyasında hâkim tarafından ilgili ara kararda verilen tutuklama veya salıverme kararlarının kaydının yapıldığı ekrandır.

Dosyanın Geçici Gönderilmesi

- Başka bir mahkemeden kendi biriminize dosyayı inceleme isteği ya da ara kararı gereğince dosyanın istenmesi durumunda, dosya isteme bilgilerinin sisteme kaydedil-

mesi ve üst yazı hazırlanması işleminin yapıldığı ekrandır.

Gıyabi Tutuklamanın Kaldırılması

Dava dosyaları mahkemede görülürken verilen gıyabi tutuklamanın kaldırılması ara kararının sistem üzerinde yapıldığı ekrandır.

11. İlgili mahkemede görülecek olan günlük davaların listesinin hazırlandığı ekran aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Duruşma zaptının hazırlanması
- B. Gıyabi tutuklamanın kaldırılması
- C. Dava listesinin hazırlanması
- D. Ön ödeme önerisinin hazırlanması
- E. Talimat üst yazısının hazırlanması

YANIT C

Duruşma Zaptının Hazırlanması

Duruşma günü ve saati belirlenmeyen gelen dava dosyası ile ilgili duruşma zaptı hazırlanması işlemlerini de kapsamaktadır

NEVİN SU YAYINLARI BAŞARINIZIN ANAHTARIDIR.

DERSLERİNİZE KİTAPLARIMLA HAZIRLANIN BAŞARACAKSINIZ. BENİMLE HER ZAMAN İLETİŞİM İÇERİSİNDE OLABİLİRSİNİZ. YANINIZDAYIM. İLGİLERİNİZE TEŞEKKÜRLER...

NEVİN SU